

309117 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ డిసంబరు నెల I వ తేది శనివారము No. 202
నంపుటము. ౪. పింగళ నామ సంవత్సర కార్తిక మాస బహుళ తృతీయ 3. నంచిక ౨౦౨

తక్షణము దరఖాస్తు చేయుదు. కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే.

భారతదేశ సేవకురాలైన

లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర

ఇది ఆంధ్ర దేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు

గా. హరినర్సోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.

గారిచే సులభమైనది వ్రాయబడినది. వెల 12 అణాలు.

తక్షణము ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుదు:— (916)

ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, టంకసాలపేటి సాహుకార్పేట, మద్రాసు.

ముతుశోధక 957

ముతుశాల అభివృద్ధి మైన వ్యాధి. దానిని తొలగించునట్లు సంతానము కలుగదు. ఈముతుశోధకము నేనించి ఆనేక స్త్రీలు సంభావనకులై ఇపుడు చాల సుఖించుచున్నాను. నీవు ముతుశాల వలన బాధపడుచున్నావా? అట్లయిన ముతుశోధకము నేనింపుము. వెల డబ్బీ 2-0-0.

గంధర్వ ఫార్మ సి, రాజమండ్రి లేక, 88, లింగి నెట్టి వీధి, మద్రాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటు కోడ్, మద్రాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపకమైన వెలకు దొరుకును. క్యాటలాగు ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. డి. సి. ఎం. (946) మేనేజరు.

మిక్కిలి మనోహరమగునువానన 126

(రిజిస్టరు కాలిడేషన్) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాలిడేషన్)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోహరమగు నువాననగలది. ఆల్కాహోలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని లియవులు చిలుకరించినచో, మనోహరమగు నువానన నిన్నులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

దిన్నెనైజా (ఆర (డాం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
సభ్యరకము నైజా 1-డాం	" "	0-12-0
సీరోకనైజా 2 "	" "	1-4-0
పెద్దనైజా 4 "	లేక 1/2 డౌన్సు "	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరుకును. దీనికి ఆనేకమగు నకలు నెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసావైనను, కాట్టవైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అతాకిమృతుగల నువాననకాట్ట ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మామసీదు బొంబాయి.

ఉచితము.

గదాధర

మనోహరమగు కథ.

అడ్రస్:— హెచ్. బి. ఎం. ఏ. అండు సన్స్, 943 పోస్టుబాక్సు 27, మద్రాసు.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్లు దినుసులు.

మెడల్సు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లు దినుసులు యొక్క ఆనేక విధము లయిన మొక్కల దినుసులు నీరు కావలయునని నాటుకాయకూరలు విత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్హతా స్థాంతుపంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుతాము. బాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎన్. కె. ఐ. కాదర్ మీరానాహెబు.

విత్తనములు, మొక్కవృక్షములు. (959) కుమారస్వామిపట్టి, నేలం.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

662 వై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం,

నరి, పోస్టు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయిర్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్షములకున్న, మొక్క తీగనైరాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి కాలాకు భూములమట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరిశీలించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మానాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవం, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈ క్రింద సుదూరించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES

MARY PIRCE

Or The Memoirs of a Maid Servant.
By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed paper, and contains more than 1,500 pages. This novel is one of the Masterpieces of Reynolds, full of gripping and Thrilling interest throughout. Only a limited number of Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue.
By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2 Single Volume As. 12. This novel is unrivalled in fluency plot and description of nature, art and love and characters, and is one of the excellent productions of Reynolds. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper. Apply sharp:—

Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
536 (A.) MADRAS E.

ప్రథమాంధకరోధపు మహాజననభ.

(-)-
రాయకుమారుల సమావేశము.

25-11-17.

అహ్వన సంఘాధ్యక్షుడు వివాహకేళింగముగారి ఉప
న్యాసమున ముఖ్యవిషయము లీ క్రింద ప్రకటితములు:

మన సంఘమును వికసనమునకు నడిపించుచున్న
వెంపాంధక ప్రాధికారమున్నాడను. సోదర సోదరీలు
లారా! రాజకీయ విషయములను దేశము విషయములను
దున్న యీ సమయమున, అనేక లాభములను వాఛించుచున్న
యీ సమయమున, మున్నగు మాకు సంస్కరములనుండియు
దేశీయ మహాజననభ వారు కోరుచున్న కోరికలు ఫలప్రద
ములు కానున్న యీ సమయమున, దేశద్రోహమును బ్రాహ్మణ
దూషణమును మాత్రమే ప్రధానోద్దేశములుగా నెంచు
కొని ఆంగ్లో హైందవుల మాయలలో బడి మెయిలు వగయ
రా పత్రికలకు తోడుగా మన యాశిష్యులకును పురోహి
కిని భంగకరముగా పనిచేయుటకు శ్రేష్ఠత్రయమువారు బద్ధ
శత్రువులై పత్రికా త్రయమును స్థాపించి వారి యద్యుచయను
ప్రచారము చేయుచున్నారు. తామె బ్రాహ్మణేతిరు లందఱకు
నాయకులను తమకు తామె పొగడికొని మొదలిడిరి.
పిమ్మట దూరాలోచన గల బ్రాహ్మణేతిర ప్రమాఖు లెల్లరును
వారి యద్యుచయను చూచి సహింపలేక, తమకు శ్రేష్ఠత్రయము
వారు చేయుచున్న పనియందెంత మాత్రమును సానుభూతి
లేదనియు తమ సంఘము వారికి వీరెంత మాత్రము ప్రతి
నిధులు గాజాలరనియు తమ తమ యభిప్రాయములను వెలి
బుచ్చిరి. పత్రికా త్రయము చేయుచున్న దేశద్రోహపు కార్య
ములకు ఎంతి మాత్రము నిచ్చగింపక పట్టు కేశవ
పిల్లగారియాధిపత్యముక్రింద రాజధాని సంఘమును పేరిట నొక
సంఘమును స్థాపించిరి. రాజధానియందుగల బ్రాహ్మణేతిర సం
ఘము లెల్లరు ఈ రాజధాని సంఘమునందు వారివారి యామో
దములను తెలియపరచుచు శ్రేష్ఠత్రయమువారి దుర్నయములను
ఖండించిరి. కాన నో మహాజననభారా! మీ లెల్లరు ఇందుగల

యుక్త యుక్తములను పూర్తిగా గ్రహించి జాగరూకతతో
మెలంగవలసిన కాలము వచ్చినది. ప్రతిసంఘమువారు దేశీయ
మహాజన సభవారివలెను 19 రు సామ్రాజ్యకాసన సభ్యులవలెను
ఆమోదింపబడిన పరిణామము తమ తమ పూర్వాంగీకారములను
తెలుపుచు తమ తమ సంఘములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును
ప్రసాదించవలసినదిగా కోరుచున్నారు. ఈనడును విక్ర
వోలునందు జరిగిన బ్రాహ్మణేతిర సభలో మనకు సంబంధిం
చిన తీర్మాన మొకటి యుపపాదించబడి, మన సంఘమువారు
ఆ సభలో ఏవిధమైనట్టి జోక్యముకలుగజేసికొనక
పోవుటచేతను ఆసభయందు సమావేశమైన బ్రాహ్మణే
తిరులకు మన సంఘమునందు ఏవిధమైన సానుభూతియు లేక
పోవుటచేతను ఆతీర్మానము ప్రోసివేయబడినది. ఓ సోదరు
లారా! ఈ మహాత్కర్మమయిన సమయమునందు మనకు
ఈనడును ఆవేశమున మాంద్యమును విడిచి దేశోద్ధారణ
విషయములో దేశీయ మహాజనసభవారు కోరిన మార్పులకు
మనమెంత మాత్రమును విముఖులము కాజాలవలయు లేకైన
సంఘములతో పాటు మన సంఘమునకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య
మొసంగలేననియు మిక్కిలి గౌరవనీయులగు ఆమాంటాగ్య
మంత్రిగారు మనదేశమునకు విచ్చేసియున్నారగున వారికి
సవినయముగా నొక విజ్ఞాపన పంపించవలసియున్నది. కాన నో
సోదరులారా! మన మందరము ఆ త్యు
త్సాహముతో దేశీయమహాజనసభవారి ప్రణాళికకు సంపూ
ర్ణాంగీకారమును తెలుపుచు మన సంఘమునకు ప్రత్యేక ప్రాతి
నిధ్యమును కోరవలసియున్నది. ఎంతమాత్రమును కృతనిధి
కుండ ఈసభ జరిగించుటకు ఆలోచించ బడినప్పటికి పూర్వ
మైన అభిమానముంచి అధిక శ్రమకోల్పి మిరందరు బహుదూ
రమునుండి దురుచేసినందులకు నా మనఃపూర్వక వందనకేతలు
లర్పించుచున్నాడను. ఇంతట మీరై యెన్నుబడిన యేర్పా
టులలో అనేకలోపము బుండవచ్చును. వాటి నన్నిటిని
దక్షతో మన్నింప ప్రార్థించుచున్నాడను. ఈసభకు ఆ
గ్రాసాధిపతిని ఎన్నుకొని యేతిత్వభను జయప్రదముగ
జనప ప్రయత్నింప ప్రార్థించుచున్నాడను.

‘కాంగ్రెసు స్పీకరునకు ఆమోదించుచు ప్రత్యేక ప్రాతి
నిధ్యము కోరబడినది.

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా రయితులసంఘము, గుడివాడ.
(మా ప్రత్యేక విలేఖనునిమొదలుండి)

ఈనెల23-వ తేదీ శుక్రవారము పగలు మూడు గంట
లకు గుడివాడలో కాజ వెదఅచ్చయ్యగారి యాజమాన్యము
క్రింద కృష్ణా తూర్పు డెల్టారయితుల సభ యొకటి జరిగినది.
గన్నవరము బెజవాడ గుడివాడ బందరు దివి కైకలూ
తాలూకాలనుండి వందమందికి పైగా రయితుసోదరులు విచ్చేసి
సభను జయప్రదముగ జరిపిరి.

ఆసందర్భమున కానూరు వేంకటాచలపతియ్యగారు, రయి
తులయొక్క ప్రాముఖ్యమును గూర్చియు వారి యభివృద్ధి
దేశాభివృద్ధికి సహకారి యనియు వారు ప్రస్తుతము బహుకష్ట
ములకు పాలగుచున్నారనియు వాని నన్నిటిని నివారించు
టకు రయితు బృందము యావత్తు నొక సంఘముగాకూడి తమ
తమ యిక్కట్లను దొరతనమువారికి నివేదించుచుండ వలయు
ననియు గంభీరవాక్కులతో సభ్యుల మనస్సులకు సంప
లనము పుట్టునట్లుపర్యవసించిరి. ఈసంఘము జిల్లాసంఘమునకు
కాఖగా చేయబడుటకు సభ్యులందఱు ఏకగ్రీవముగా తమ
సమ్మతిని వెలిబుచ్చిరి.

ఇట్టి కార్యవీక్ష ఉత్సాహము వీరియందున్నదిమట్లు
దేశాభ్యుదయమునకును ప్రజాక్షేమమునకును స్వరాజ్య వాం
ఛా సంసిద్ధికిని ప్రభుత్వ దివ్యమంగళ నూచకము. ఇట్టి సంఘ
ములు ప్రతి తాలూకాయందును ప్రతి గ్రామమునందును నెల
కొల్పుటకు తగు ప్రయత్నములు భూస్వాములు చేసినగాని,
భారతపుత్రులు విద్యావిహీను లనియు, స్వరాజ్యమునకు అన
ర్హులనియు చెప్పవారి వాదములు వ్రాయవారెల్లు దేశీయ
వాతావరణమునందు మాకు ప్రాతికాంక్షమునకు తాహసం
గుట కవకాశముండదు. కాబట్టి దేశాభ్యుదయముగోరు సోద
రులారా, ఇట్టియన్నముల సర్వ విద్యావంతులను ధనికులను
గండు. మరియు, ఇవియే దేశాధానకు మనము అల్లు
త్రష్టమాలికయందు సువాసనగల త్రష్టములు పత్రములు
మొగలునై యున్నవి.

రాయూరు స్వరాజ్య సమితి వార్షికోత్సవము:—
నవంబరు 24 వ తేదీ సాయంత్రము ఈవార్షికోత్సవము బెజ
వాడ తాలూకా నహజనపథ జరిగిన పండితులందు పెద్దిభట్ల
వీరయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్., గారి యాజమాన్యమున
జయప్రదముగా జరిగినది. ఘనము 400 మంది హాజరుండిరి.
దంటు సుబ్బాకానిగారు నల్ల పాటి వాసుదేవరావుగారు
ప్రజలకు స్వరాజ్య చూపేయెడ, అమితవేల కావలయునో
అనువిషయమును గూర్చి విపులముగా ఉపన్యసించిరి. అధ్య
క్షులు ఇండియాస్థితిని గురించియు దొరతనమువారు ఈదేశము
శాక్రమించినవిధము మనదేశముయొక్క హౌస్యస్థితి మొదలగు
విషయములను గూర్చియు దీర్ఘముగా ఉపన్యసించిరి. రావు
బహద్రులు తాదంక పేంకట సంస్కార్య పంతులు గారును బాద్ద
పాటి వేంకటస్వయ్యపంతులుగారును మాంబ-శృ సుబ్బారావు
పంతులుగారును మరెందఱును సభ నలంకరించియుండిరి.
పంచములు ఘనము అరువదిమంది హాజరుండిరి. అత్యుత్సా
హముతో స్వరాజ్యము అవశ్యవాంఛనీయ మని నడిచిరి. వందే
మాతరధ్యనులతో సభ యుగిసెను.

NOTICE

(955)

Our marginally noted Salt Pans situated
in Chengalput District, Ennore Circle, attach-
ed to Vollur and Athiput Factories will be
sold. Intending purchasers are requested to
address the undersigned for any particulars
relating thereto.

	Ac	C
Vollur Factory License No. 34	32	19
Athiput Factory License „ 10	3	20

Mothay Venkanna Garu,
License Holder,
Ellore - Kistna Dt.

ప్రకటనము

(955)

చెంగల్ పట్టు డిస్ట్రక్టు, యెల్లూరు సర్కిల్,
వల్లూరు అత్తి పట్టు ప్యాక్టరీ లో ఉన్న
మాతాలూకు మార్జినుదాఖలా ఉప్పు వాములు
విక్రయించ దలంచినాము. గాన కావలసిన వారు
యీదిగున చిరునామాదారుగారికి వ్రాసినయెడల
కోరిన సంజాయిషీ పొందగలరు.

వల్లూరు ప్యాక్టరీ లైసెన్సు నెం 34- య 32-19
అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిటో 10- య 3-20

మోతే వెంకన్నగారు,
లైసెన్సు హోల్డరు,
ఏల్లూరు, కృష్ణా జిల్లా.

The Glory of a Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL,
SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to pre-
serve it in the heyday of Youth, guard and
insure against its loss as a precautionary
measure, and obtain and regain it, at any
age and at any expense, if already lost,
through any cause whatsoever. How? By a
timely use of the world-renowned mechanical
device called "E" manufactured on Dr.
Bier's Principle of Hypoæmic Treatment
by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago
U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing
postage &c, charged extra) Patented all
over, highly recommended by several leading
medical authorities of the East and the West and countless
numbers of gratified cured patients.
Why? because if other wise, the Man who does not possess
this necessary attribute of life is only a so called Man
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in
English: write to-day, in all confidence if really interested of
to the -
(669)

Erectruss (A. P. DEPTT.) Sole Agency for the East, Fatale, (Punjab) India.

మదరాసు సదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లండులో ఇక్ కాంపౌరేటు చేయబడినది)

పట్టుమూటలను, బట్టలు, దుప్పట్లు, కంబళు
లను లక్ష్మీజిమ్మూటల పార్సీలునుగ గాని, గూడును
బండిలో గాని పంపగోరువా రందఱును అవి చేరి
వలసిన గమ్యస్థానమును, ఎవరికి చేరవలయునో
వాని పేరును మార్కింగు సిరాతో స్పష్టముగ
తెలియునట్లు వ్రాయుచో 1917 న సంవత్సర
డిశంబరు 15వ తేదీనుండి ఎం. ఎస్. ఎమ్. రైల్వే
కంపెనీవారు పట్టించి ఈ ప్రకటనమువలన తెలియ
చేయడమైనది. ఈ మూటలపైన ప్రత్యేకముగ
తెల్లగుడ్డను రయిల్వేకంపెనీవారి గుర్తులను వేసి
కొనుటకు కట్టవలెను.

The Quadrangular Cricket Tournament begins on Monday the 3rd December. It is understood that F. Tarrant will not be able to play for the Presidency team owing to preengagement. It is expected that Captain G. Weigall of Karschi or Sir F. Scott will captain the team.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

సం.

ప్రథమ వార్షిక కోర్కెలము:—బెజవాడ పురమునందలి కచ్చు విద్యార్థుల వసతిగృహమునకు సంబంధించిన ప్రథమ వార్షిక కోర్కెలము 2-12-17 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు డాక్టరు ఈర్వంగటి వేంకటప్పయ్యగారి అగ్రాస నాధిపత్యముక్రింద విద్యార్థుల వసతిగృహమునందు జరుగును.

మజ్జాన వర్షనీ గ్రంథాలయము, ఎట్టగుంట్ల, కురువెళ్ల తాలూకా, కర్నూలు జిల్లా:—వై.వే. నీయూర నాగగ్రంథాలయము నశింపవచ్చున ఆస్తియును శు. ౧ రోజున కొలది ప్రాచీన గ్రంథములతో స్థాపించబడినది. వరి 2, 3 మాసములకు చందా ధనసహాయమున గ్రంథాలయమును ముగిసిన పాపగ్రస్తుల కొన్ని నూతన గ్రంథములను స్వీకరింపబడినది.

అంగ్లో ఇండియన్ యువకులు:—27-11-17 తేదీని గంటాముల్లాలోనున్న నాపదాంక్షను రైలుస్టేషనువద్ద ఇద్దరు మహావ్యక్తియ నాదగలు స్థానికులయైనట్లు బహులమైన నూర్పుండి ప్రసంగించుచుండగా, పాల్కు అసిస్టెంటు కమిషనరుగారు స్థానికులయొక్క పంచాయతీయము అయిదగు మహావ్యక్తియలను లేచి నిలబడి తనకు సలహాచేయలేదని అగ్రహించి వారి నేమో చేయుదుమని భయపెట్టిరి. పక్షి తీగయు పక్షులవలె ఇండియావచ్చి కోరిక ప్రకారము ద్రవ్యము సంపాదించితిని తనదేశమువెళ్లి నరాలులవలె కాలక్షేపముచేయునట్టి మహాభావులకు మహావ్యక్తియు లిరువురును లేచి సలహాచేయవచ్చు లిరువురును తమయొక్క గౌరవమున కేమిలోపమో తెలియజేసెను. —ప్రత్యక్ష సాక్షి.

దాదాభాయి నాగోజీ రాత్రిభగ్నపాతకాల:—రేపల్లె తాలూకా నల్లూరు ఆంధ్రసరస్వతీనిలయ గ్రంథాలయము వారిచే 15-1-17 తారీఖున ఈ పాతకాల స్థాపించబడినది. ఇందులో మహాత్ముల జీవితచరిత్రయును శతనీతి గ్రంథములుగ నిర్ణయించి విద్యగజపండుచున్న యది ప్రవచనము, 10 మంది విద్యార్థులతో ప్రారంభింపబడిన ఈ పాతకాల విద్యార్థులు రాసంతున కొంతకాలము మూయుబడియె. తిరిగి 20-8-17 తేదీనండి వీరమల్లు బంగారయ్యగారి నూతన గృహములో నెలకొల్పబడినది. ఇంత దనుక 16 మంది విద్యార్థులు చేరిరి. భర్తయుగ భవన మొనగిన బంగారయ్యగారును ఉచితముగ విద్యగజపండుచున్న శ్రీత్రప్పలి సీతారామయ్య, యద్లగిద్ద శ్రీకృష్ణయ్యగారి, అద్దిశేరి రాఘవయ్యగారులు వ.దనీయలు —కార్యదర్శి.

గ్రంథాలయ వార్షిక కోర్కెలము:—15-11-1917 తేదీని ఆమలాపురము తాలూకా ఆల్లవరము గ్రామమున ఆంధ్ర జాతీయ పుస్తక భాండాగారము యొక్క ప్రథమ వార్షిక కోర్కెలము నడింపల్లి లక్ష్మీపతి రాజుగారి యాధిపత్యమున జయప్రథముగ జరిపబడినది. సభకు నుమారు 100 మంది హాజరుయిరి. ప్రారంభమున సాయుధి రిపోర్టు కార్యదర్శి వల్ల జరుగబడిన పిమ్మట పుస్తక భాండాగారములకు వాని నలని యుపయోగములను గురించి నడింపల్లి వెంకటపతిరాజు డాక్టరు మూర్తినారాయణ రాజుగార్లవలన, విద్యకుగురించి నడింపల్లి శ్రీరామరాజు నడింపల్లి వేంకటపతిరాజుగార్లవలన, వికమత్యమును గురించి నడింపల్లి వేరాజు నడింపల్లి వేంకట సోమరాజుగార్లవలన మృగుమృగ శైలిని విపులముగా మనస్వసింపబడియె. ఆనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారి ఆంతోష్ఠ న్యాయముతో సభ జయప్రథముగా ముగింపబడినది.

తెంకాయ శక్రీయ నెలకొల్పు నిమిత్తము తాలూకాంపెనీ వారు ఎరనావలమునవద్ద విశాలమగు భూమి నిమ్మకొచ్చును సంస్థానమువారి నడిగిరి. ఎకరము 1-కి రూ 10 పేల చొప్పున ఎర నావలము సముద్రతీరమున విశాలభూమి నొసగుటకు దగ్గరునా రంగీకరించిరి.

దొండపాళ మహాసభ:—గుడివాడతాలూకా దొండపాడు గ్రామమున రామచంద్ర గ్రంథాలయ భవనమున భూస్వామి అచంట చిన్న వెంకయ్య చాదరిగారి యాజమాన్యముక్రింద 28-11-17 రాత్రి 6 గంటలకు నాశేషర రాత్రి జాతకాల విద్యార్థుల జాతీయ గీతములతో సభ సమావేశమయ్యెను. వని దిశములకుటచే సభ దినాంతముం దేర్పాటు చేయబడినది. ఆయినట్లు గంధి మహాత్ముని యుద్దేశము ప్రకారము 200 మంది సభ్యులు సభ నలంకరించిరి. సభ్యులకు కాం

గ్రామము దున్న గురుభావము భక్తి యుత్సాహము తేటతెల్లమయ్యెను. ఈ క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడినవి: 1. మహాదాసుడగు రైలు ఆనందబల్ మాంటాగ్యు గారు మనదేశమునకు వచ్చి మన కష్ట నిష్ఠులములను విచారించు బూనినందుకు ఈ సభవారు వారికి అనంతదానము లభించుచున్నార. 2. చెన్న రాష్ట్రీయ సంఘమువారు ఆహ్వానించిన కాంగ్రెసు స్క్రీముతో ఈ సభవారు ఏకీభవించుచున్నారు. 3. ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధిపాథమునకు ప్రథమ సోపానము గాన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయను దనుచేసి దేశభావలగా పరిసాలనచేయ చేపడుచున్నారు. 4. రాజకీయ నామోహము క్రింద దోషులుగా నెట్టబడిన మహావ్యక్తిగారి సోదరులను తదితరులనుండివివేక్షి దేశమున కంటి నెలకొల్పవలెనని ప్రార్థించుచున్నారు. 5. దక్షిణయండియా ప్రభాసంఘమువారు మాకు నాయకులుగా గతక వారు చెప్పుచున్న మాటలు మీరు విశ్వసింపవలెనని యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. 6. ఈ తీర్మానములను మంత్రిగారికి తంత్రివార్ల ద్వారా పంపించుటకు అగ్రాసనాధిపతిగారికి అధికార మివ్వబడినది. —గుత్తా వీరయ్య.

రెడ్డిగూడెము సభ:—తిరువూరు తాలూకా రెడ్డిగూడెము గ్రామమునందు 25-11-1917 తేదీని రంగారపురము అందు రెడ్డిగూడెము ఎట్టిల్లు కాశేవారు అయ్యచేతర వేదాద్రి నరసింహము పంతులు గారి యాజమాన్యము క్రింద సెలక మహాజనసభ జరిగెను. గ్రామముందలి మహాభాగ్యుల విశ్వబ్రాహ్మణులను కయితాంగము యావచ్చుచున్న సభకు విచ్చేసిరి. భారతీయు లదిరకాల వాంఛితములను గురించియు మాంటాగ్యుగారి రాక ఫలొన్ముఖము కాగలుగుటకు గురించియు దేశభాషా నారాయణరావు గార్లు మృదు మధురముగ నుపదేశించిరి. ఆనంతరము, సభ్యులందఱును వికలంధ్యముగ కాంగ్రెసు సభవారి యొక్కయు ఆభిల భారత మహావ్యక్తియ సంఘము వారి యొక్కయు సంస్కరణ ప్రణాళిక నంగీకరించి యీ దిగున తీర్మానముల నామోదించిరి: (1) హైదరాబాద్ గురువుల పట్టి సామభూతిగారి డిల్లీకి దనుచేసి పిండూదేశ మంత్రి రైల్వే ఆనందబల్ మాంటాగ్యు గారికి ఈ సభ వారు మనఃపూర్వకముగ స్వాగత నిమిత్తమున్నార. (2) కాంగ్రెసు-లీల సంస్కరణప్రణాళికలో కోరబడిన సంస్కరణములను సంపూర్ణముగ నొనగి తమ రాకకు శుభ ప్రయత్నము చేయవలెనని యీ సభవారు విన్నవించుచున్నారు. (3) వై.తీర్మానములయొక్క సారాంశమును మాంటాగ్యుమంత్రిగారికి తెలియజేయుచున్న విన్నవించువలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. చక్రవర్తిగారి జయసంతోషములతో సభ ముగింపబడినది. మంత్రిగారికి తెలియజేయబడినది.

రంగారపురముసభ:—25-11-17 తేదీని కృష్ణాజిల్లా తిరువూరుతాలూకా రంగారపురము గ్రామమునందొక సభ జరిగినది. గ్రామముందలి అన్ని జాతులవారును సభ నలంకరించిరి. ఎలవతిరెడ్డి అప్పిరెడ్డిగారు సభాధ్యక్షతన వహించిరి. ప్రస్తుతము మనదేశమునకు గల రాజ్యాంగ సంస్కరణావశ్యకతను గురించి వెంగల్వల నరసింహారావుగారు విపులముగ నుపదేశించిరి. కాంగ్రెసు-మన్లిలీల సంస్కరణము లనన్యాయజీయములని నెట్టిచెప్పిరి. ఆనంతరము సభ్యులందఱుచే కాంగ్రెసు లీల సంస్కరణము లేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది. ఈక్రింది తీర్మానము లామోదించబడియె:—(1) భారతీయుల వాంఛల విచారింపవలది డిల్లీకి దనుచేసి పిండూదేశమంత్రి రైల్వే ఆనందబల్ మాంటాగ్యుగారికి ఈ సభవారు హృదయ పూర్వకముగ స్వాగత మొసంగుచున్నారు. కాంగ్రెసు-లీల సంస్కరణములకు దక్కునగాకుండ దనుచేసి తమ రాకకు శుభప్రయత్నము చేయవలెననిగా ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. (2) సభాధ్యక్షులువై తీర్మానముయొక్క సారాంశమును తెలియజేయుచు మాంటాగ్యు మంత్రిగారికి వెలుపవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. రెండవ తీర్మానము ప్రకారము సభాధ్యక్షులచే మంత్రిగారికి తంత్రివార్ల పంపబడినది. —కేశేపల్లి రాజయ్య.

కృష్ణామండలావసరసభ.
ఏలూరు డివిజను సంఘము వారి ఏర్పాటు ప్రకారము గతనెల 28-వ తేదీని ప్రాయశఃకాలము 5-30 గంటలకు సభ్యులు నడియల్లిన సాహెబుగారి ఆధ్వర్యము క్రింద సభ జరుగబడినది. మాంటాగ్యుగారికి స్వాగత మొసంగుటకు, కాంగ్రెసు మోక్షములను విధానము నామోదింపుటకు కృష్ణామండలసభ

సరసభను జరుపుటకుగూర్చి ఆలోచించుట కీసభ చేయబడినది ఈదిగున తీర్మానములు చేయబడియె.

తీర్మానములు.
1. మాంటాగ్యుగారికి స్వాగత మొసంగుటకును కాంగ్రెసు-లీల విధానముల నామోదించుటకును 9-12-17 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఏలూరులో కృష్ణామండల లాకనల సభను జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది.

2. మోతె గంగరాజు జమీందారుగా రాహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా నుండుటకు తీర్మానింపబడినది. గొల్ల రావు బహదరు మోతెల్ల రామచంద్రరావుపంతులు, ఎలమంచిలి పిచ్చయ్య; ఎస్.వి. శంకరం; నయ్యులు వజీరుద్దీన్ సాహెబు; మాగంటి సీతయ్య; శ్రీరాజా ఎం. భుజంగరావు; వడ్డల గంగరాజుగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగా నియోజింపబడిరి. చాలమంది ప్రముఖులు సభ్యులుగా నియోజింపబడిరి. ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగుట కేర్పాటులు జరుపబడుచున్నవి. కోతల రోజులైనను చాలమంది సభకు రాగలరని కార్యదర్శులు పి వెద్దిరాజు; సి చక్రవర్తిరావుగార్లు మాకు వ్రాసిరి.

పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభవారిచే పరిక్షింపబడి ఉత్తరు తరగతి వస్తువుల తయారుచేయు నిమిత్తము దొరతనము వారి కన్నీసరకుల సంపుటకోశే ఫర్మి.దవల యునని విరిసు గారును, విద్యలేనందున నేతగాండ్లు దివదినము నైతికముగను ఛాతీకముగను పీసస్థితి తెనుచున్నారనియు. గ్రామములందలి శేతపని నభివృద్ధి నొందించుటకు గ్రామపరిశ్రమల దైర్యకు నియోగించవలయుననియు, సహకారోద్యమసంఘముల కిజి స్ట్రాగుగారు దైర్యకుగారికి సహాయము మొనరించునట్టి యేర్పాటులు చేయవలయుననియు ఈబొంతు గారు చెప్పిరి.

వకటన. 972

కాంపొండల్ల ట్రైనింగుకు నెల్లగోడు శ్రీలక్ష్మి యీ క్రింద వుదహరించిన అడ్డముకు వారియొక్క దరఖాస్తులను డిసెంబరు 20 తారీఖునపుగా పంపుకోవలెను. అట్టి వారికి ట్రైనింగు కాలములో నెల 1-కి రూ 7. చొ॥ 9 మొదలుకొని 12 మాసముల వరకు జీతములు యివ్వబడును. ట్రైనింగు అయిన పిమ్మట వారిని 12 రూపాయలజీతముతో కాంపొండల్లగా నియమించి కొంతకాలమునకు నెల 1-కి 20 రూపాయల రకు నృద్ధిచేయబడును. దరఖాస్తులు పంపుకొను వారు 20 స॥ మొదలు 30 స॥ వయస్సునపుగా నుండి శరీరదాదుభ్యంత గలిగి యుండవలెను.

అడ్డము:—కెప్టిన్ మెడికల్ అండ్ సానిటరీ ఆఫీసర్ కృష్ణా. District Medical & Sanitary Officer, Kistna.

కచ్చువిద్యార్థి సహాయ సంఘము, గుంటూరు:—వైసంఘమునకు జెందియున్న తెనాలి “కచ్చువిద్యార్థి వసతి గృహము” నకొక మేనేజరు కావలసియున్నాడు గాన కచ్చుకులము నకు జెంది అప్పరగలవారు దరఖాస్తులకు దిశించునెల 10-వ తేదీ లోపల చిరుమా మిశ్రభాను ప్రసాద్ గారికి పంపవలెను.

స్వదేశోద్యమము

కంజీవరము స్వదేశీ యి.డబ్ల్యు.కంపెనీ లిమిటెడ్డులో ఒకమాత్రం తిరిగి నెంట్లు సి. పి. రావు స్వామయ్యగారు, వాడినూ, ఎట్టేపల్లి జానకిరామయ్య గారు (కొత్తయి జడ్జి) ముగ్గురవారు భాగస్వామిగ చేరిరి. 350 పాళ్లు మాత్రమే కలవు. గతవర్షము 10) టికి 16 రూపాయలు డివిడెండ్ చేయబడినది.

భారములకు, ప్రాగ్భక్తులకు ఇట్లు వ్రాసికొనవలయును.

స్వదేశీ ఇండస్ట్రీ యులు కంపెనీ,
(లిమిటెడ్.)
కాంజీవరము.

(96)

స్థానిక సార్లు

(0)

జాతీయనిధి:—దీపావళివనము ఇంతవరకు జాతీయ నిధి కు 2,128-0-7 వసూలైనది.

క్రొత్తవర్జీలు:—చేకటకృష్ణయ్యగ, కె.కండవాన్ గార్లు నిన్నటిదికమున (80-11-17) హైకోర్టు వక్తుగ నెన్న కోసబడిరి.

మొసూరు విద్యార్థులు:—మొసూరు విద్యార్థి సంఘస్థులు రేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు పచ్చయ్యపు కళాశాలలో నొక సభను గావించెదరు.

ధిల్లీనుండి తిరిగినవచ్చుట:—ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు ప్రతినిధి సంఘస్థులకు నివాసమువహించు ఎ.కె. ఏ. గోవిందరావువర్యులు గారు నిన్నటి యడయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి.

నిన్ను జాత్యధిక సంఘము:—రేపు (2-12-17) ఉదయము 8 గంటలకు వ్యాసరూపిణి కార్యాలయమున దిండిరావుగారి ప్రాతిపదికలలో మిశ్రమమునుగూర్చి స్వామి బ్రహ్మచంద్ర భాగవతము గాల్గొనబడినది.

దక్షిణ యిండియా బ్రహ్మ సమాజము:—రేపు (2-12-17) సాయంకాలము 6 గంటలకు ఉపాసనా మందిరమున (97 అన్నాపట్టణం) స్వామి బ్రహ్మచంద్రగారు ఆచారముగూర్చి అరవమున నుపన్యసించెదరు.

భారతము:—పల్లిపుత్తూరు భారతము నందలి 9వ కథ పాండవ జననమును గురించి బ్రహ్మశ్రీ వసిష్ఠ భారతిగారు రేపటిదిన ముదయము 8 గంటలకు వైదాపేటలోని శ్రీరామానుజవిజయవిలాసమందిరమున నుపన్యసించెదరు.

అధ్యాత్మ రామాయణోపన్యాసము:—సామలకొండ ప్రాగ్ జిన్ యూనియను పాఠశాలా మందిరమున రేపటిదిన ముదయము 8 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మహామహోపాధ్యాయ ఎం. లక్ష్మణమూరిగారు, అధ్యాత్మరామాయణము నందలి 25-వ కథను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

గడియారము దొరకుట:—తంబుపెట్టిపేటి 283 వ గృహమును నివసించుచున్న ఆర్. నారాయణరావు గారికి మొన్నటి సాయంకాలము సుమద్రపుగట్టన మొక గడియారము దొరికినది. యిదిగూ నానవాళ్లు చూపిన పొక్కుదాగుల కాగడియార మొకగుదను.

వదనపల్లి సంఘము, చెన్నపురి:—సంఘము వారి యజమాన్యముక్రింద నేటి సాయంకాలము 4½ గంటలకు ఘోషేలు హాలు మేడలో పచ్చయ్యపు కళాశాల ఉపాధ్యాయులు వి. జే.కాచాగారు 'వేదాని చిత్రము'ను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

సాధుసంఘము, వైదాపేట:—ఈసంఘము వారి యజమాన్యముక్రింద బ్రహ్మశ్రీ మరువార్ గజేశ్వరాశ్రమి గారు పెరుమాళుకోవేపేటి రామానుజవిలాస మందిరమున గాల్గొని 7½ గంటలయెడల 9½ గంటలవరకు భగవద్గీతోపన్యాసమును చేసెదరు.

మహాత్మా గాంధీగారి ఉపన్యాసములు వ్యాసములు:—ఈ అపూర్వ గ్రంథమును గాంధీగారి అనుమతితో జి. ఏ. నరేశు కంపెనీవారు త్వరలో ప్రకటింపెదరు. ఈ గ్రంథమును గాంధీగారికివరకును మనదేశమునను విదేశములందును చేసిన వ్రాసిన ఆంగ్ల - దేశ భాషా ఉపన్యాసములును వ్యాసములును సంపూర్ణముగ ప్రకటింపబడును. ఆంధ్రప్రభుత్వం రివరెండు జూనెట్రుడోరు; రివరెండు సి. ఎస్. ఆంధ్రూసు; హెచ్. ఎస్. ఎల్ పోలకు; గార్లు మున్నగువారు గాంధీగారి ప్రశంసించుచు వ్రాసిన వ్యాసములగూడ ప్రకటింపబడును. చాల చిత్రపటములగూడ నీ గ్రంథమున చూడవగును.

మహాత్మా క్లబ్:—క్లబ్ వారి విద్యావిషయక సంఘస్థులు రేపటిదినమున (2-12-17) క్లబ్ భవనమున సమావేశమగుదురు. పి. బాలకృష్ణమూనె వి. ఏ. (అనన్య), గారు ప్రధానాధికారి. నైకమత్తయ్యను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. కె. శంకరమూనె వి. ఏ. వి. ఎల్. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

భారత బాలభక్తివిహార సమాజము:—ఈసమాజమువారి యజమాన్యముక్రింద అన్నలగు బాలురకును బాలికలకును విద్యనేర్పటకు ఎల్లుండి (8-12-17) ఉదిత జాతీయ దినపాఠశాల తెరువబడును. బార్డిటవునులో చెంగబజారు నాటకశాలకు సమీపమున నున్న రామకృష్ణ పీఠిలోనున్న నెం 1 కు గల సభామందిరమున ఆనాడు మధ్యాహ్నము 3-4-30 గంటలకు స్వామి శర్వానందగారు పాఠశాల ప్రారంభోత్సవమును జరిపెదరు. సాయంకాలము 6 గంటలకు స్వామి శర్వానందగారు రచన చేసిన పాపరజన విద్యను గూర్చి యుపన్యసించెదరు. వి. పి. వాడియూగా రధ్యక్షత వహించి సంగీకరించిరి అని కార్యదర్శి టి. రాఘవయ్యగారు మాట వ్రాసిరి.

గవర్నరుగారి యేర్పాటులు:—నేడు (1-12-17) వ తేదీ సాయంకాలము 4గంటల చెన్నపురి ఆస్పత్రి నొక సహాయకము ఎమ్మార్.కె.టు ఆంధ్రూసు చెప్పిలో జరుపబడు గాల్గొని ఫీటును ప్రభుగారు తెరచెదరు.

రేపు (2 వ తేదీ) సాయంకాలము 6 గంటలకు పెట్టెడు ప్రభుత్వ, ప్రభుగారు పెట్టు ఆంధ్రూసుగారు జరుపబడు సాంకేతిక స్పాచి సర్వీసుకు చూడవలెదరు.

4వ తేదీ నా 5-30 గంటలకు చెన్నపురి కామయ్య చేంబరుస్థుల సంవత్సర సమావేశమునకు ప్రభుగారు వెల్లెదరు.

12 వ తేదీ మ్యాజియును థియేటరులో ప్రదర్శింపబడు 'బాక్ స్టా'ను చూచుటకు ప్రభుగారు ప్రభుగారితోగూడ వెల్లెదరు.

ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు మునిసిపల్ కల ప్రతినిధి సంఘమువారు.

తెనెంటుస్య సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగ, ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు, వేంకటపతిరాజు, నరసింహ అయ్యగ గార్లును ఇక మిగిలినవారు ఈనెల 21 వ తేదీని చెన్న పట్టణమునుండి ఢిల్లీగగమును చేరి. 25 వ తేదీని ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు - మునిసిపల్ కల ప్రతినిధి సంఘస్థులు మహాజనసభయు, హోమురూల్ గు ప్రతినిధిసంఘ మహాజన సభయును జరుపబడినది. 26 వ తేదీని రెండు ప్రతినిధిసంఘముల వారును మాంటూగుగారిని, రాజప్రతినిధి గారిని దర్శించిరి. కాంగ్రెసు-లీగులవారి విజ్ఞప్తి యొక వెండిపంపులమునం దుంచబడి ప్రభుత్వవారి కొసగబడెను. చుట్టట మొకరథమును బోలియం డెను. ఆవతారములన్నియు దానివై చెక్కబడియెను. అంగువైమునులమునల అధ్యచంద్రినంకగూడ చెక్కబడి యుండెను. చాలవిలువగల యొక ఏనుగువరకు తొలువబడి దానికి చుట్టు వెండికట్టు కట్టబడి అందు హోమురూల్-లీగువారి విజ్ఞప్తి యుంచబడి ప్రభుత్వవారికి సమర్పింపబడెను. ఆ దినముననే కేకవెట్ల, గోవింద రాఘవయ్యగార్లును, హుస్సేన్ ఇమామ్ మజరలు హాక్ గార్లును ప్రభుత్వగార్లును దర్శించిరి. వి.నెంటుస్యగారు సాయంకాలము 6 గంటలకు మాంటూగు ప్రభుత్వగార్లను చూడ వెల్లి సుమారు 7 గంటలవరకును వారితో సంభాషించిరి. మాంటూగుగారు చెన్నపురికి వచ్చునప్పుడు సి. పి. రామస్వామి అయ్యగ, రంగస్వామి అయ్యగ గార్లు ప్రభుత్వగారిని దర్శించుటకు దొరకమువారిచే నేర్పబడుచుండెను. గౌ. కె. ఎస్. కీర్తివాస కాశ్రమిగారు గూడ ప్రభుత్వగారితో చెన్నపురిలోనే మాటలాడెదరు. చెన్నపురి ప్రతినిధి సంఘస్థులు మాంటూగుగారి కార్యదర్శి కెన్. గారిని రాబర్టును గారిని గౌ. బాసు గారిని దర్శించి వారితో సంభాషించిరి. సంభాషణములు, విషయముల చక్కలు సాకకాశముగ జరిగినవి. కార్యమకు కూలముకు నను సూచనలు కనబడినవి. చెన్నపురి సంఘము వారు గతనెల 27 వ తేదీని ఢిల్లీగగమును కడిచిరి.

వృత్తాంతములు

ఇటలీయనుల నిరోధము శ్రీమత్తులకు భయముగలిగించుచున్నది. ఒకవిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

అవరుడే విరాళములు:—వంగదేశపు బ్రాంచి మొత్తము రూ 1, 77, 885 లు. ఇదిగాక 1, 25 వేల రూప్యములు మరతులనిద సొసగ సంగీకరింపబడినవి.

ఖయ్యులో నున్నపుడు ఆత్మహత్య చేసికొనుట:—ఏదియో నేరముచేసినందు కొక హిందువుకు అల్లిపురము ఖయ్యుదులో నుంచబడెను. గత శుక్రవారము రాత్రి ఆతడు తాడు కట్టుకొనిన పంచతో నురిపాసికొని మరణించెను.

కాళా హోమురూల్ లీగు:—రామచంద్ర పురము తాలూకాలోని గ్రామములలో కి కాళా హోమురూల్ లీగులను కి కాళా చెన్నరాజధాని సంఘములను తెరచితిని ఏ ఎస్. రాములు నాయుడుగారు వ్రాయుచున్నాడు.

అహారపదార్థ, చిత్రకన్యప్రదర్శనము (బొంబయి):—ప్రదర్శనమొకవరకు జయప్రదమైచియు గెట్టయొద్ద వసూలైన 78000 రూపలను బట్టి విదితము కాగలను. చిల్లర పరివర్తనమువలన వచ్చిన సొమ్ము పై మొత్తమున చేరలేదు.

నెంటులు న్యాయపత్రక రోము విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. గ్రీకు నైన్యాధిపతి యొకడు జన్మస్థానిగల్గింధింపబడినయ్యు, కన్వెంట్లైను రాజాగారి యనుచుతని తన పటాలమును యథారీతి నుపయోగింప జర్మనుల కిచ్చివేసెనియు తెలియుచున్నది.

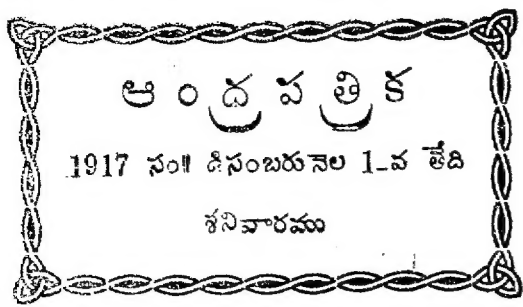
నవంబరు 29 వ తేదీని దొరకమువారు పోర్చుగారు రెయిల్వేస్టేషను సమీపమున 19 ఏనుగులను ఏలముచేసిరి ఈ ఏలములు సాధారణముగ ప్రతియేట అరణ్యపుధ్యమున వేలాయురువద్ద జరుగుచుండెడిది. ఈ సంవత్సర మట్లు జరుపుటకు వీలులేకుండుటవలన పోర్చుగారును ముప్పివేయబడినది.

వియన్నాలో విశేషముగ నల్లరులు జరుగుచున్న కనియు, అనేకమంది తుప్పావలనను రోగమువలనను మరణించుచున్నారనియు, "డైకెయిటు" పత్రక బహిరంగముగ జర్మనులకు వ్యతిరేకముగ వ్రాయుచున్నదనియు "టిట్యూను" పత్రికా విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ది సువకోర్టుత్వ రద్దుచేయుట:—అగ్రాకు ఏమహత్తును కంపెనీవారియొద్ద పనిచేయు పి.సి బర్నూ అను భోజ్యమును ఒకమేస్ట్రీ గొట్టెను. అందుపై రాజధాని అక్టోగు మేజిస్ట్రీటుగా రాతనికి 7 రూ॥ లు జరిమానావేసిరి. ఆ తీర్పుపై బర్నూ బొంబయి హైకోర్టుకు అప్పీలుచేసికొనెను. అనంతరమైన దానికంటె నధికముగ ముద్దయి తీవ్రతను జూపించినా లేదా యను విషయమును నిర్ధారణచేయుట కవకాశము లేనందున హైకోర్టువా రాతని విడుదల చేయించిరి.

నడకపంపెము:—ఈపంపెము సంవత్సరమున కొక పగ్యమును కలకత్తాలో జార్ బాగ్ క్లబువారిచే జరుపబడును. ఈసంవత్సర మీపంపెము గత ఆదివారమున జరుపబడెను. 23 గురు పండెగాంక్రండిరి. నకున కలెసిక దూరము 9 మైళ్లు. గలిచినవారు ఎస్. చట్టిగారు 1 గం॥ 11 నిమిషములలో, జె. బోసుగారు 1 గం॥ 13 నిమిషములలో, ఎస్. ముక్కగారు 1 గం॥ 16 నిమిషములలో 9 మైళ్ళ దూరమును నకున గలిగిరి.

మెసపాటేమియానుండి తిరిగివచ్చిన ఒక కూలివాని ఆవృణ:—అఫ్జాద్గీ అను నొక మహమ్మదీయుడు సుమారు 2 సంవత్సరములు మెసపాటేమియాలో పనిచేసి మొన్న నీ మధ్య హిందూదేశమునకు వచ్చి కలకత్తాలో వెస్టీండ్లో మొక గృహమున పరిశోధనతో గూడ గాపుర ముండెను. మెసపాటేమియాలో కూలిపని చేయుచుండిన కాలములో నతడు 3 రుదల రూ॥ లను ప్రాప్తచేసికొనెను. ఆద్రవ్యమును ఆతడు సంచితమునంచి దానిని తన మౌక్యా-జేబులో నుంచుకొనెను. దానిని గత ఆదివారమున అయింటి యందు గాపురముండివారిలో మొకడు అపహరించెను. ఈ సంఘటి పోలీసువారికి తెలుపబడెను. వారు పోయి రూ॥ 8 నందిరి ఒకనియొద్ద పట్టుకొనిరి. కేసుచేయబడినది.

లాన్సుడౌను ప్రభువుగారి

విచిత్ర లేఖ

(-)

కాలస్వభావ మతివిచిత్రముగ నున్నది. ఊహించుటలు లేని వింతలు పొడముచున్నవి. అభిప్రాయములు తారుమారగుచున్నవి. లాన్సుడౌను ప్రభువు డెబ్బదిరెండు వత్సరముల వయస్సుగల వారు. హిందూదేశమున 1888 వ సంవత్సరము మొదలు నయిన వత్సరములు రాజప్రతినిధి పదవి నధిష్ఠించి యుండెను. అటుపిమ్మట ఆంగ్లదేశమున సంగ్రామ కార్యదర్శిగను, విదేశ రాజ్యాంగ కార్యదర్శిగను యున్నతపదవుల నాక్రమించి యుండెను. ఈ ప్రభు వెన్నడును హిందూదేశ విషయముల గూర్చి సానుభూతి గనుబడిచి ఎరుగడు. హిందూదేశపు ఆశయములకు బద్ధవైరము బూనిన కర్జును క్రభువు రీసు మొదలగు సాంప్రదాయ వాదులు, యీ సమయమున సుముఖత జూపి మెయిలు పత్రిక కాశాభంగము కలిగించియుండ, లాన్సుడౌను ప్రభువు మాత్రము మెయిలు పత్రికకు ప్రాప్తుగనుండెను. ఈ సందిగ్ధత రుణమున సంగ్రామ విషయమయి యీ ప్రభువు తన యవ్యక్తమును తెలియజేయును. వీరి యభిప్రాయములు వీధిప్రాపు జేరినవారినే యాశ్చర్యనిమగ్నల జేసెను. లాన్సుడౌనుగారు సాంప్రదాయ పాక్షికులు. సంగ్రామము తుద ముట్టువరకు జరుగవలయు నను హాసమువల్ల వారాపత్రికల అభిప్రాయమును ప్రమాణముగ గైకొనినవారు. సంధిగావలయునని, కొందరు సాంఘికవాదులు చేయు ఆదోళనమునకు బద్ధవైరులు. సంగ్రామము కొనసాగించుట నాగరిక ప్రపంచ వినాశమునకు హేతువగు ననియు, ఆంగ్లేయులు, జర్మనుదేశవినాశము గోరుటలేదనియు, జర్మను రాజ్యాంగవిధానమును మార్పుట కిచ్చు గింపరనియు, జర్మనుదేశమును వాణిజ్య సంఘములలో బహిష్కరించు నుద్దేశము తమకు లేదనియు, యుద్ధానంతరము సముద్రస్వాతంత్ర్యము గూర్చి యాలోచించుటకు సిద్ధముగ నున్నారనియు, అంతర్జాతీయ వివాదములను శాంతితో పరిష్కరించుటకు ఆయత్నము యున్నారనియు, జర్మనులకు అభయమొసగుట యవసరమని, లాన్సుడౌనుగారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికకు వ్రాసిరి. ఈ లేఖ ఎల్లరకును ఆశ్చర్యసంప్రదముల గలిగించెను.

ఈ లేఖచే గలుగులాభములకన్న నష్టములే యధిక మని మా యభిప్రాయము. మిత్రమండలి వారి సంగ్రామోద్దేశము తెవ్వి? ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్యధ్వజము నిలువబెట్టుటకై, ఆంగ్లేయులు సంగ్రామమున దిగిరిని బాధ్యతగల అమాత్య వర్గము ప్రారంభమున ప్రకటించి యుండెను. పిమ్మట గూడ నీ యుద్దేశములు అపుడపుడు బాధ్యతగల నాయకులచే తిరిగి వెల్లడింపబడుచుండెను. ఇటీవలనే, ఆస్త్రియన్ మంత్రి గారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచూ, లాయడజ్జిగారు సంగ్రామోద్దేశములను ఎలుగెత్తి చాటిరి. సంగ్రామోద్దేశములు నెరవేరినవా? బెజ్జియము,

స్వీడీయా, రుమేనియా, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, మాంటి సీగ్రో రాష్ట్రములను తిరిగి ఆయాదేశములకొసగి, వీటియందు గావించబడిన నష్టమున కెట్టి పరిహారమునయినను యిచ్చెదమని జర్మను లెట్టినూచన యైనను గావించియుండిరా? ఈ విషయమై ఎట్టి సూచనలను జర్మనులు వెలిబుచ్చలేదని సెసిలు ప్రభువుగారు రెండు దినముల క్రిందటనేగదా సువ్యక్తపరచి యుండిరి! అట్టితేరి, తాము గావించిన దుష్కార్యములకు పశ్చాత్తప్తహృదయ మైనను జూపకముందే లాన్సుడౌను ప్రభువుగారు సంగ్రామము జాలించమని నుడువుటచే, పాల్ మాలు గెజెట్టుపత్రిక దెలిపినటుల జర్మను విజయము నంగీకరించ నటుల యగును. ఈ లేఖ శత్రుదేశములలో హర్షాతిశయమును కలిగించుటకు దోడ్పడును. మిత్రమండలివారు సంగ్రామము జరుపునది ఐహిక లాభముల నాసించిగాదు. ధర్మమును, న్యాయమును, స్వాతంత్ర్యమును, తిరిగి పునరుద్ధరించుటయే వారి ముఖ్యాభిలాషయై యున్నది. ఆకోరే నెరవేర్చుటలో నష్టముల పాటించిగాని, కష్టములెదుర్కొనుటకు వెనుదీసిగాని, యలసభావము గనుబడిచినచో, ఆంగ్ల సామ్రాజ్య గౌరవమునకు నష్టము వాటిల్లును. జర్మనులపత్తిభయతి శయించును. సముద్ర స్వాతంత్ర్య విషయమై జర్మనులతో సంధిజేసికొనుట, ఆంగ్లప్రతిభకు నష్టదాయకము. కని విని ఎరుగని యీ ఘోరసంగ్రామమును విజయము బడయక ముందే చాలించినచో, భవిష్యత్సంతతివారు పడడి కష్టములు వర్ణనాతితములుగ నుండును. ధర్మవిజయమున కిట్టి అవకాశము తిరిగి లభించుట దుర్లభము. ప్రపంచమంతయు స్వాతంత్ర్యపక్షము వహించెడి యనుకూలపరిస్థితులు తిరిగిలభించుట దుర్లభము. సంగ్రామవిజయమే, సంధికి దారి జూపును గాని వేటుమార్గములు దారి జూపజాలవు. లాన్సుడౌను ప్రభువుగారి హితవాక్యములను పరిశ్రామిక శాఖానాయకులగు ఆర్థరు హెన్ డరుసనుగారు బలపరచుటసహజము. ఇట్టిప్రముఖులు సంగ్రామవిముఖతజూపినచో, సామాన్యప్రజలు వీరి ననుసరించుటయందాశ్చర్యముండదు. అందుచే లండను టైముస్ పత్రిక యీ లేఖను నిరాకరించుచున్నది. రుమ్యాదేశము, తానుబాకీపడిన ఋణమును ఆంగ్లేయుల కొసగనని బెదిరించుటచే, లాన్సుడౌను ప్రభువుగారి లేఖను వ్రాసిరిని డెయిలీ మెయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ వాక్యములందెంతవరకు సత్యము గలదో తెలియదు.

మద్రాసు టైముస్ పత్రిక గాలిఎటు వీచుచుండునో, యావంకకు తన యభిప్రాయములను దిప్పుచుండును. లాన్సుడౌను ప్రభువుగారి యభిప్రాయమునకు నే డామోదము దెలుపుచున్నది. సంగ్రామవిజయముమూలముననే, యుద్ధము సంతరింపజేయవలయునని, మద్రాసు టైముస్ పత్రిక యింతవరకును చాటుచుండెను. ఇప్పుడాయభిప్రాయము మారింది. సంగ్రామమును కొనసాగించుటవలన, దేశములు వెతలపాలగునను భయముచే టైముస్ పత్రిక సంగ్రామోపసంహరముగోరుచున్నది. కాని యింతవరకును అక్రమముగ వెతలకుబాలయిన, దేశముల గూర్చి టైముస్ పత్రిక ఏమిచేయదలచెనో, యూహింప శక్యముగాకున్నది. నిన్నటి మెయిలు పత్రిక, లాన్సుడౌను ప్రభువుగారి యభిప్రాయములు బాధ్యతగలవారి యభిప్రాయమును వెలిబుచ్చవని, వ్రాసినది. ఈ సమయమున మెయిలు పత్రిక కొకింత వివాదము జనింపవచ్చును. మెయిలు పత్రికకు ఆంగ్లదేశమున లాన్సుడౌను ప్రభువు వంటివారండగ నుండిరి. హిందూదేశ విషయములగూర్చి మెయిలుపత్రికతో నేకీభవించిన

వారిలో ఈవినింగు స్థాండర్డు పత్రికాధిపతి ముఖ్యులు. ఈవినింగు స్థాండర్డుపత్రికను గూర్చి “యీ పత్రిక లండనులో సాయంకాలము ప్రచురింపబడు పత్రికలలో నెక్కుడు వలుకబడి గలిగియున్న” దని మెయిలుపత్రిక యిటీవల వ్రాసియుండెను. అట్టి స్థాండర్డు పత్రికయు, లాన్సుడౌను ప్రభువు గారును నేడు బాధ్యత గల ఆంగ్లవర్గము నుండి మెయిలుపత్రికచే దొంగింపబడిరి! లండను టైముస్ పత్రిక లాన్సుడౌనుగారి గూర్చి వ్రాయుచు “దేశవిషయములలో వీరి వలుకుబడి చిరకాలము క్రిందటనే దగ్గుటచే వీరి వాక్యములు ప్రమాణముగ గైకొనబడ” వని దెలిపినది. కాని బాధ్యతా బాధ్యతలు, హిందూదేశ విషయమై తారుమారగునేమో మాకు దెలియకున్నది. ప్రభుత్వము వారి యనుమతితో గాని, ఆస్త్రియన్ మొదలగు ప్రముఖుల యనుమతితో గాని ఈ లేఖ వ్రాయబడకపోవుట, కొంతవరకు సమంజసముగ నున్నది.

లాన్సుడౌను ప్రభువు మొదలగువారు సంగ్రామవిషయమై యిట్టి నిరుత్సాహము జూపుటకు కారణ మూహించుట సులభము. మిత్రమండలి వారిలోని అమెరికా జపాను వారు దప్ప మిగిలిన వారు సంగ్రామశ్రమచే యలసి ఉన్నారని యంగీకరింపక దప్పదు. రుష్యులు ప్రత్యేక సంధి కొడబడుటచే, విషమస్థితి సంభవించిన మాటయు నిజమే. కాని వీరందరును, హిందూదేశము మాట మఱచుచున్నారు. హిందూదేశమున యిరువది జర్మనీదేశముల నోడించుటకుదగిన మనుష్యసంపద ఉన్నది. దానిని ఉపయోగించినచో, సంగ్రామమును త్వరలో జయప్రదముగ ముగించుటకు సాధ్యమగును. కాని దూరదృష్టి లేని, లాన్సుడౌను వంటివారికను హిందూదేశముపై నవిశ్వాసమును విడువలేదు. హిందూదేశమండలి మనుష్యవస్తుసంపద నుకయోగించుటకు, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్య మొసగుట యవసరము. ఆ తరుణమున భారతీయు లత్యుత్సాహముతో ఆహవామునకు బరుగిడుదురు. భారతవర్షమున పరిశ్రమల నభివృద్ధి జేయుటకును, భారతీయనాకావైమానిక దళముల నిర్మించుటకును అవకాశము జనించును. హిందూదేశమున కట్టి స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్య మొసగుటకు వీరి కిష్టములేను. విజయముగాంచక ముందే సంగ్రామమును జాలించుట కయినను యంగీకరించెదరు గాని, విజయముగాంచుటకయి ఆంగ్ల సామ్రాజ్యముపై భక్తి శ్రద్ధల జూపుచున్న హిందూదేశమునకు పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము నొసగుటకు, లాన్సుడౌనుగారి వంటివారంగీకరింపరు. వీరికి శత్రువులపై నున్నంతమాత్రము సానుభూతి, భారతీయులయెడ లేకున్నది. బాధ్యతగల రాజనీతిజ్ఞులు వీరిమాటల పాటింపక, హిందూదేశ సహాయముతో సంగ్రామమున విజయము గాంచుట యవసరమని నివేదించుచున్నారము. ఇక్కార్యముచే, ప్రపంచమందు స్వాతంత్ర్య పతాకమును నిలువబెట్టిన గౌరవమేగాక, తమ పరిపాలనమునందున్న హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును సుస్థిరముగ నెలకొల్పిన గౌరవము గూడ ఆంగ్లేయులకు దక్కును. ఇందుమూలమున సామ్రాజ్య సౌప్రసము జేకూరును. ప్రపంచశాంతియు అప్పుడే సిద్ధిగాంచును. మహోన్నతమగు నిట్టి భావిదశను వీక్షించి, ఆంగ్లరాజనీతిజ్ఞులు సంగ్రామవిజయమునకై, తమ యావచ్ఛక్తిని వినియోగించెదరు గాక!

* హైందవ రాజ్యాంగ పరిణామము.

IV

పార్లమెంటువారి యధీనము హిందూ దేశము పై తొలగిన వెంటనే, హిందూ దేశ ప్రభుత్వమును ప్రజలకు బాధ్యత వహించునట్లు జేయవలెను. హిందూ దేశ ప్రభుత్వమున సంస్కరణ మవసరము లేదని కర్మసుగారి విధానమున గాన్పించు చున్నది. కార్యదర్శిగారి సభను దొలగించి, హిందూ దేశ ప్రభుత్వమును బాధ్యత గల ప్రభుత్వముగా మార్చక బోయినచో, దేశములో నిరంకుశ విధాన ముత్తెయించి, ప్రజల యభివృద్ధి కాటంకము గలుగును. హిందూ దేశమున సిపాయి కలహము సంభవించినపు డవసరమయిన కేంద్రీకృత ప్రభుత్వ మీ కాలమున ననావశ్యకము. 1858 సంవత్సరమునందే కేంద్ర ప్రభుత్వాధి కారము మద్రాసు రాష్ట్రములో హస్తాస్పదముగ బరిమించెనని సలిపనుగారు వ్రాసియుండిరి. అట్టితరీ, యీ తరుణమున అట్టి స్థితి ఎంత యననుకూలముగ నుండవలయునో యోచింపవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వములపై నిరంకుశాధికారము వహించుట భావ్యముగ లేదని సిడ్డో హం ప్రభువుగారే వెనుక నొక మారు చెలిపి యుండిరి. అందుచే కాంగ్రెసు విధానము సంయుక్త రాజ్యాంగ విధాన మవసరమని గోరినది. ప్రతిరాష్ట్ర ప్రభుత్వమును ప్రజలకు బాధ్యత వహించుచూ, కేంద్ర ప్రభుత్వపు నిరంకుశమునుండి స్వేచ్ఛగ నుండుట యవసరమని వాంఛింపబడుచున్నది. అపుడుగాని అధికార వర్గాధికారము స్వపరిపాలనమునకు చోటియ్యదు. సర్. బార్బి ఛెన్నీ యను పరిపాలకుడు సంయుక్త రాజ్యాంగ విధానము హిందూ దేశమున కత్యవసరమని 1870 వ సంవత్సరమునందు ప్రచురించెను. సర్. జాను ప్లాచీగారును, సర్. హెన్రీ కాటన్ గారును ఈ విధానము నామోదించిరి.

సంయుక్త రాజ్యాంగ విధానావసరము, హార్డింజిగారి ప్రకటనముతో సుస్పష్టమైనది. వంగ విహార రాష్ట్ర నిర్మాణము, రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమున కవసరమగు సరియైన పునాదుల సూచించినది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమే, రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమునకు మూలాధారమని మొట్టమొదట వెల్లడి జేసినది ఆంధ్రులు. గౌరవనీయులగు రామచంద్ర రావు పంతులుగారు రాష్ట్ర నిర్మాణ విషయ మై తమ నూతన గ్రంథమున సంపూర్ణామోదము జూపి యుండిరి. వారికి రాష్ట్ర నిర్మాణ విషయమై గల సందియములన్నియు ఈ సమయమునందైనను, వీడుట ఆంధ్రులకు సంతసము గలిగించును. ఈ గ్రంథమున కనుబంధముగ, ఆంధ్ర మహాజన సభా స్థాయి సంఘమువారు ప్రచురించిన, రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణ మను పోత్తము ప్రచురింపబడినది. రాష్ట్రవాదుల సిద్ధాంతము దేశమునందు త్వరలో వ్యాపించుట కీ గ్రంథము తోడ్పడునని ఆశించుచున్నాము. ఆంధ్రుల యాశయములనే ఘూర్జులును, ఓధ్రులును, సింధు దేశీయులును, మహారాష్ట్రీయులును, కర్నాటకు మొదలగు వారెల్లరును వెలిబుచ్చుచున్నారు. కర్నాటోద్యమము కొనసాగుచున్నందులకు, కర్నాటక ప్రతికనుండి వేరొకచో ప్రచురించిన వ్యాసమే నిదర్శనము. కర్మసుగారి విధాన మందుగూడ, భాషైక రాష్ట్ర విభాగము బాధ్యత గల ప్రభుత్వ స్థాపనను కారధార మని, చెలుపబడినది. ఈ సిద్ధాంతమందలి సత్యమును కాంగ్రెసు నాయకులు ఆమూల్యగ్రముగ గ్రహించుట యవసరము. ఆంధ్రుల ప్రయత్నము లీ ఫలితము

నకు ఎప్పుడు కేంద్రీకరింపబడునో దోచకున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు ప్రజలకు బాధ్యత వహించుటకు శాసన నిర్మాణ సభకు కార్యనిర్వాహక సభ లోబడియుండుటయు, ప్రజా ప్రతినిధులకు ఆర్థిక పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము లభించుటయు ముఖ్యంపరము. ముజఫరు నగరపు జమీందారులు తమ విజ్ఞాపనమున శాసన నిర్మాణ సభలలో ప్రజా ప్రతినిధులకు దక్కు తదితరులకు సమ్మతి నొసగు స్వాతంత్ర్యముండగూడదని విశదపరచిరి. ఈనియమము ప్రజాపరిపాలనమున కెక్కుడుగ తోడ్పడుట నిశ్చయము. ఇంతవరకును రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు, సామాజ్య ప్రభుత్వపు సేవకులుగ నున్నవి గాని, ఎట్టి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముగలిగియుండలేదు. ఆదాయ వ్యయ నిర్ణయాధికార మంతయు సామాజ్య ప్రభుత్వాధీనమై యున్నది. ప్రజాపరిపాలనమున, నిట్టి స్థితి పూర్తిగ మారవలయునని కాంగ్రెసు విధానము గోరుచున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు స్వాతంత్ర్యమే యే శాఖలలో నెటుల సంకుచితము గావించబడెనో, రామచంద్ర రావు పంతులుగారు తేటపరచినారు.

ఈ గ్రంథము సాంతముగ జదివినచో కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో విప్లవకర మెన్నియులేదని సుబోధకమగును. ఇప్పుడు గోరబడెడి సంస్కరణము లన్నియు, అపుడప్పుడు ఆంగ్ల భారతీయ ప్రముఖులచే సూచింపబడుచున్నవేగాని, వేరొండుగాదు. ఇట్టి సక్రమమగు సంస్కరణములకు ఆంగ్లో హైందవులే గాక, భారతీయులు గొందరు విముఖత జూపుచున్నారు. ప్రజల సామర్థ్యము గూర్చి శంకించుచున్నారు. తేలప్రోలు రాజాగారివంటివారు, భారతీయు లర్హతజూపింప వలె నని వాకొనుచున్నారు. అర్హత ఎక్కువను బాధ్యతపై నాధారపడియుండు నను, కర్మసుగారి వాక్యములను వీరు సరికుజేయుటలేదు. మనుష్యహంతకు లై నాగరికతయందు వెనుకంజవైచిన, ఫిలిస్తిను ద్వీపవాసులు అనతికాలములో సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమున కర్హులని, అమెరికావారు దలంచుచుండ, ఆర్హతము పురికొల్పు ప్రాచీన నాగరికత గలిగి, నూటయేబది వత్సరములు బ్రిటిషు పరిపాలనమున క్రమశిక్ష నొందిన భారతీయులు స్వపరిపాలనమున ప్రారంభ బాధ్యత వహించుట కయినను సమర్థులు గారనుట, దేశహితము కాజాలదు.

నిజము బయల్పడుట

కాళహస్తిలో జరిగిన మహాసభయందు కాంగ్రెసు విధానము నామోదించుచు తీర్మానములు జరిగియుండగా, వ్యతిరేక తీర్మానము లామోదింపబడెనని మెయిలుపత్రికకును, జస్టిసు, ఆంధ్ర ప్రకాశికా పత్రికలకును యభ్యుతేజస్విన లంపబడెను. ప్రతికూల తీర్మానముల నుపసాదించి, ఆమోదించినవారి పేర్లు గూడ ప్రకటించబడెను. మూడవ తీర్మానము నుపసాదించిరి ప్రకటించబడిన లింగాలవారి సుబ్బయ్యగారు మా పేర వ్రాసిన లేఖను వేరొకచో ప్రచురించినారము. వారి తీరున వ్రాసిరి. "పంచభూతముల సాక్షిగా ఆనాటిసభలోపై పత్రిక (ఆంధ్ర ప్రకాశిక)లో ప్రచురించియుండు అసంగతపు వాక్యములుగాని మరి యే వాక్యములుగాని నేను ఉపన్యసించినది లేదు. ఈ యసత్య నిర్మాణము ఏ బ్రహ్మవల్ల గావించబడినదో, ఆ బ్రహ్మ తెలిసికొనగూడ లేదు. నేను తమ పత్రికలో నమోదు అయియుండు మేరకు అసత్యమూడ లేదనుటకు పంచభూతములే గాక ప్రపంచ ప్రత్యక్ష దైవములుగా కనబడు శ్రీ కాళహస్తి శ్వేతస్వామి అమ్మవారులును ఆనాటిసభ నలంకరించిన

దైవతుల్యులగు డివిజను గవర్న మెంటు ఉక్తోగీయులును, బస్తీకి పేటకు చేరిన వైస్రాయలు, మహమ్మదీయులు మొదలగు ఇతర వాస్తులందరును సాక్షులు."

ఇందుపై మావ్యాఖ్యాన మనవసరము. ప్రతి కూలర యసత్యకల్పనము వెంటనే బయల్పడుట సంతోషావహము.

జగదీశచంద్ర బోసుగారి శాస్త్రపరిశోధ

నాలయము

ఈ ప్రతిష్ఠాపనము నిన్నటి దినమున తెనువబడుట, హైందవుల కుత్సాహము గలిగించుచున్నది. బోసుగారిపరిశోధనాలయము హిందూ దేశమున శాస్త్రపరిశోధనమునకు ప్రజల బురికొల్పు గలుగునని యూహించుచున్నారము. బోసుగారి యసాధారణ శక్తి ప్రపంచము నాశ్చర్యమున ముంచివినది. నూతన ప్రతిష్ఠాపనముచే భారతదేశమున బోసుగారివంటి ప్రజ్ఞాధురంధరులు బయలు వెడలుదురుగాక! ప్రతిష్ఠాపనా మహోత్సవ కార్యక్రమ మంతయు వంగ భాషలో జరుపబడినదని నేటితో త్రీవార్తలు చెలుపుచున్నవి. దేశ భాషల ప్రాముఖ్యము దేశమందెల్లడలను గుర్తింపబడుట, అభివృద్ధికి సూచకము.

ఆత్మగౌరవము.

అఖిల భారతీయ మహమ్మదీయ సంఘము వారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికి వంపు విజ్ఞాపనలో, మహమ్మదీయ నిర్బంధితుల విషయముగూర్చియు, దేశరక్షక శాసనముగూర్చియు చెలిపియుండిరి. నిర్బంధ విషయమును దీపివై వలయునని ప్రభుత్వము వారు గోరిరి. కాని మహమ్మదీయ సంఘమువారు సమ్మతించలేదు. విజ్ఞాపన మందుచే కైకొనబడలేదు. ప్రభుత్వము వాడిచర్య మూకు సమంజసముగ గన్నట్టలేదు. మహమ్మదీయ సోదరులు తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుట సమంజసముగ నున్నది. ప్రజల నాందోళన పరచుచున్న యిక్కట్టుల గూర్చి వినుటకు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు నిరాకరించుట, నూతన దృక్పథమునకు నిదర్శనము గాజాలదు.

క్రొత్త రూపాయి నోట్లు.

నేటిదినము క్రొత్త రూపాయి నోట్లు వెలువడినవి. నోటు అయిదురూపాయల నోటువలె లేదు. ఒక ప్రక్కన జాజ్చక్రవర్తిగారి క్రతిమ గలదు. వెనక ప్రక్క రూపాయి ప్రతీయము, దాని ప్రక్కన ఎనిమిది భాషలలో వ్రాతము గన్పట్టుచున్నది. నోటు ఆకృతి అయిదురూపాయల నోటుకన్న చిన్నదిగ నున్నది.

శ్రీ యదుకుల మహాసంఘము:—1917-వ సం. డిసంబరు నెల 2-వ తేదీ ఆవారము సాయంత్రము 2 గంటలకు తిరువల్లికేణి-వీర రాఘవ మొదలి వీధి 6-వ నంబరు గృహమున శ్రీ యదుకుల మహాసంఘమువారి విశేష సభ జరుగును.

- (1) ఇండియా దేశ మంత్రి ఇ. ఎస్. మాంజీ గారు చెప్పే పురంబునకు విచ్చేసినపుడు ఈ మహాసంఘమువారి పక్షమున వారిని సందర్శించుటకు ప్రతినిధులను నియమించుట.
- (2) ఇంగిలీషు, తెలుగు, అరబ్ భాషలలో సిద్ధముజేయబడి, ప్రతియాదవభువనికి బంపకలెనని యుద్దేశింపబడిన ఈ సంఘపు విన్నపపత్రికన, అతడు ఈ సంఘంసభ్యుడగుటకు వ్రాయవలసిన మహా పత్రికను ఆమోదించుట.
- (3) ఈ సంఘ కార్యనిర్వహణాధ్యక్షము సిద్ధముజేయబడిన విధి నిబంధన సంగీతించుట.
- (4) సంఘ కార్య నిర్వహణాధ్యక్షుడు ముందే నియమించబడిన ఆధ్యక్షులకు స్థిరపరచుట—పు. ముత్తస్వామి పిళ్ళై, కార్యద్య. మే. చి. దీనయ్యలు నాయకులు. ఈ ప కార్యద్య

* ఈ గ్రంథము గా. మోచర్ల రామచంద్ర రావు పంతులుగారు రచించబడినది. నెల 2-8-0 లు.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల పక్షము)

ఇంగ్లండు

మిత్రమండలివారి యుద్ధోద్దేశములు.

లాన్సెటేన్ యంత్రము; ప్రతివాధిప్రాముఖ్యము.

లండను, నవంబరు 29:—లాన్సెటేన్ ప్రభువుగారి యంత్రమును సాక్షంకాలపు ప్రతిక లన్నియు దాని మరల ప్రచురించినవి.

“వెస్టు మినిష్టరు గజెట్టు” సాధారణముగ దాని కంగీకరించినది. కాని లేఖ యంత్రమును ప్రవృత్తు చేసి కాధికారుల మాత్రములకు భంగకరముగ నున్నది. రుస్సెల్లవలన మారంభముగ వారి యుద్ధోద్దేశములు మరల మెంపొందినవి. అందువలన కేవలము భయపెట్టుటకలన ప్రస్తుత మేమియు లాభములేదని దాని యుద్ధోద్దేశము.

“ప్రెస్” పత్రిక లేఖను ప్రశంసించుచున్నది. “ఏనాటి కంటేను గాఢంబ” క సంధి ప్రయత్నముల జేయువారి నందఱిని భయపెట్టువారి కొంపలో నీ యంత్రము పడుకువలె పడవదలి దానిలెలంపు.

“ఈవినింగు ప్రాండర్లు” పత్రిక, డిస్కాల్మచనాపరుల అభిప్రాయములను లాన్సెటేన్ ప్రభువుగారి లేఖను కృత్రికంబనినది లెలంపుచున్నది.

“పాల్మములు గజెట్టు” ఇట్లు చెప్పుచున్నది. మనము యుద్ధరంగమున జ్వలించి నోడించినగాని యుద్ధము జ్వలకుల పక్షముననే విజయవంతముగ నంత ముందరగుదు.

“ఈవినింగు న్యూసు” పత్రిక, ఈ యంత్రమును జ్వలించి వారితోనోడుముతో జదివెదనని పలుకుచున్నది. జ్వలించి మాటను నమ్ముటకు వీలులేదను నంటిని గుర్తించుకొంటుంటే లేఖనంబుని గొప్ప లోపముని దాని ఉద్దేశ్యము.

“స్ట్రీటు పత్రిక” ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.—ఈ పాను నోటియందు నమ్మవలయునని చెప్పు లాన్సెటేన్ ప్రభువుగారి కలహా వారి జేతాభిమానము గాని రాజకీయనిపుతన గాని ఇంచుకయు నభివృద్ధి నొందింపను.

రైటుగారి పార్లమెంటు విలేజిరి యిట్లు వ్రాయుచున్నది. లాన్సెటేన్ ప్రభువుగారి యంత్రము దొరతనము వారి యెటుకనే ప్రకటింపబడినదను నదంతిని నమ్ముట కేమియు సాధారణములేదు.

లండను, నవంబరు 30:—“డెయిలీ మెయిలు” పత్రిక యొక్క పార్లమెంటు విలేజిరి డిప్యూ వ్రాయుచున్నది:—లాన్సెటేన్ ప్రభువుగారి అభిప్రాయము లలో ఎక్కడు విలక్షణముగ లది యొకటి గలదు. ఈ యంత్రము బాతీయములమున జెల్లింప మని వాతక్కుడ జెల్లింపవలెనని అంగులవల ననేకమందికి నజ్ఞముగలుగు నని వారి భయము. లాన్సెటేన్ ప్రభువుగారి లేఖ ఇదివర కెత్తని సహచరులగుండెడ వాదలకు చాల వివాదమును గలిగించెను. ప్రకటనకుగల కామక్ష్యము సంతతి అస్పష్టమై గాని విచిత్రము తెలియదు. గూర్చియున్న వైని కలులు ఉద్బోధింపబడున నుచుగాదనియు కాని తెలియకట్లుగ యంత్రముగకు కేవలము కృత్రికతలగు నున్నాడు “వైస్” పత్రిక సుసాదనీయములం దిట్లు వ్రాయుచున్నది.

రాజ్యోపు వారమునకు నుద్దయూపు జేతములు లాన్సెటేన్ గారిని విశేషముగ ప్రశంసించెదను. అదే యంత్రమును బుధవారమునాడు మా కంపింపెనగాని అందు క్రితీపు ప్రజల బాధ్యతాభిప్రాయ మేరియ గన్నించునందుక మేము దానిని ప్రకటింప నిరాకరించితిమి. మిత్రమండలివారందఱు దాని నవివిధముతో జదివెదని మాననృతము. ప్రజా హిత క్షయహాదముల నెరుదు నాలకాలముండి విరుదుటచే నతని జ్వలించేకలువా రక్షణ భావించును. శత్రువులచేతుల జిక్కునట్టి యిట్టి అనంద్యపు వాక్యముల ప్రకటింపుట కింత కంటే కఠినకర్మము అవకాశము గలదికములు లభించలేదు.

బక్కావర్త, ఆంధ్ర హెడెగ్గును గారల డెయిలీ న్యూసు పత్రిక మిత్రములం బ్రాయము లాన్సెటేన్ ప్రభువుగారి అభిప్రాయముతో నేర్పడించు అనేక వందల జనల అప్రాయమును వెల్లడించు ప్రయత్నములు వెలుక చేయవలెనని నని నూరుచు నున్నాడు.

హిందూ దేశమున వర్తకపు బ్యాంకి.

లండను, నవంబరు 29:—హిందూ దేశమున వర్తకపు బ్యాంకి ఏర్పాటునుగూర్చి ప్రజాసభయందు సర్ జె. రీసు గారు ప్రశంసించిరి. దొరతనమువారి సహాయమును బొందవలసిన ప్రతిష్టాపనమున నిండియా మంత్రిగ దీనినామోదించియుం దలేదని కీడుగు గారుచెప్పిరి.

లండను, నవంబరు 29:—ప్రజలమందెరుమున కైన్సు గారిట్లు చెప్పిరి. దొరతనమువారు హిందూదేశ సింహాళముల తేయాకును విశేషముగ కొనుటకు ఏర్పాటులజేయుచున్నాడు. అయినను నూటికి 40 వంతుల చొప్పున కొనుటకు మాత్రమే ఏర్పాటు చేయబడినది. సింహాళమునందు పండినదానిలో నూటికి 27 వంతుల చొప్పున మాత్రమే కొనుటకు ఏర్పరుప బడినది.

గ్రాండుడచ్చెను టాలియాన

ఇంగ్లాండున నుండుట.

లండను, నవంబరు 30:—జాట్టు పాట్రిగ కత్తరించు కొని, పురుష జేషమున నీమె స్వదేశమును వీడ గలిగెను. రైలుపై నామె ఓరుక్కు నుండి మాస్కో ఆర్కెంజెలకు ప్రయాణ మొనర్చెను. ఆర్కెంజెలలో, స్త్రీయనై బర్లెగ, న్యూకాసిల్లకు బయలు దేరినది. ప్రస్తుత మామె ఇంగ్లాండున నున్నది. రుస్సెల్ల స్థితి గతులును యుద్ధస్వాసముల నొసగ నీమె యిటనుండి హ్యూయూక్కువకు వెళ్ళును.

మాక్సిమిలిన్ పాట్రికుల ఖండించుట.

ఇంగ్లాండున నొక సమావేశము

లండను, నవంబరు 30:—లండను నగరమందలి రుస్సెల్ల రాయబారి కార్యాలయమున నొక ముఖ్యులగు సభ జరిగినది. ఇంగ్లాండున దివుడున్న రుస్సెల్లవారి యుద్ధోగ్యులందఱు నీసభ కు విచ్చేసిరి. మాక్సిమిలిన్ ల న్యాయముగ నధికారమును తమకేవలమొనరించును, వీరలచ్య భక్త్యుచిత్తమునను సభ యంకొక తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదించబడినది. రుస్సెల్ల రాజ్యమును నాశన మొనరింప బూతుకొనిన యాదేశోద్రోహులకు కంటముల ప్రాణము లున్నంతకాల మెరుగించుచు సభ నాడు కృతనిశ్చయము తెలిసి రైటు వార్తాసాహసమునకు తెలియ వచ్చెను.

ప్రతి యిబ్బంది.

స్త్రీయల లేవండుట.

లండను, నవంబరు 28:—లాంకెష్టరు ప్రతినిధులు, నర్తకులు, కార్మికులు మున్నగువారు సర్ ఆల్బర్టు స్టాన్లి గారిని సందర్శించిరి. యంత్రాలయములలోని అమెరికా భాగమునకు సంబంధించిన యంత్రములకు పనియొందగలదని సర్ ఆల్బర్టుగారి భయముచ్చిరి. ఎవరెలి చేయుటకై ప్రతినిధులగున్నదిగాని సభను పిలికొనినప్పుడు వాకులు లేవు. సాధ్యమైనంతవఱకు సభనకు నిర్బంధములు కిందిపడుండ దొరతనమువారు యెత్తించుచు గాని భావశీతినిగూర్చి వాదన మొనర్పలారు. అమెరికానుండి వైద్యములు గొనిరావలసిన యగత్య మిప్పుడు సంభవించి, యెవల సమస్యయందు నూతనముగ చిత్తుల గలుగ జేసినదని సర్ ఆల్బర్టు స్టాన్లి గారు చెప్పిరి.

నేతగాండ్ర జేతములు

లండను, నవంబరు 28:—నేతగాండ్ర తమజేతములకు వృద్ధిచేయవలసినదని కోరియుండి డిసెంబరు మాసమునకు నూటికి 10 పానులు వృద్ధిచేయుచు చున్న ఫిబ్రెవరిమాసమున వరి 5 పానుల చొప్పున వృద్ధిచేయుచుచున్న ప్రతియంత్రాలయసమాజము వారు నేటిదినమున వెలువరించిరి. కార్మికుల వీ విషయములకు శుక్రవారమునాడు చర్చించును.

శాంతివాదుల కరపత్రములు.

లండను, నవంబరు 29:—శాంతివాదుల కరపత్రములను గూర్చి స్వేచ్ఛాగోమ నాయకులకును దొరతనమువారికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడచుచున్నవి. ఉభయము నేదియో విధముగ రాజికి వచ్చిరి తెలియుచున్నది. దానివలన ముద్రాపక గ్రంథకర్తల నాయకుల రహస్యముగ మందలయు నయు, కరపత్రములు పత్రికా పరిశోధకులకు జూపవలయు నను సంబంధము రద్దుచేయబడినది.

ప్రాము

సమగ విరామము.

లండను, నవంబరు 29:—కేంద్రము వైద్యులిభాగ యుద్ధమున విరామముకలిగినది. అంగ్లేయులు కేంద్రమువైస్కో గోళముల చేసినని జర్మనీయుల వారువాస్తవ తెలియజేయుచున్నది.

భీకరతతఘ్ని సమరము.

లండను, నవంబరు 29:—రంగమనం దంతటను శత ఘ్నులు విజృంభించెను. కొన్ని స్థలములందు సమగ మతితీవ్రముగ నుండెనని పరామర్శలు ప్రకటించిరి.

మిత్రమండలివారి సభ.

స్థిరమగు శాంతికి మార్గము.

పేగు నవంబరు 29:—మిత్రమండలి మహాసభయందు పవననించు క్లెమెన్సుమంత్రి యిట్లు నెను:—మానవకోటి చిరకాలము శాంతిముగ నుండవలె వన్న, మిత్రమండలివారు యుద్ధధూమిని సంతృప్తులకు విజయము నొందవలయును. కనుక మిత్రమండలి వైస్వాధిపత్యమున పవననించు త్యాగములు సమంజసములని ఎల్లరు నేకాభిప్రాయములై యున్నాడు. మట్లాలు, బలహైక్యము వైస్వాధిపత్యమును చరింప జేయువు. చున తీవ్రభావములకు కార్యరూపకముల నొనర్చి కా ర్యాచరణమె మన విద్యుత్తధర్మ మొనర్చుకొనవలయును.

నాకామిట్టిడి, ఆయధనామగ్ని, అధికములు, దిగుచులు మున్నగు ప్రత్యేక సంఘములక్రింద తదంతరమున సభ విభాగమయ్యెను.

కెడోర్నా సేనాని.

లండను, నవంబరు 29:—కెడోర్నా సేనాని జేరిసు నగరమును చేరినది.

లండను, నవంబరు 30:—సర్ డగ్లసు హేగు గారిట్లు ప్రచురించుచున్నాడు. విన్నటి సాక్షంకాలము కేంద్రే సమీపమున మేము వైమానికవాది దారుల తమివైదితిమి. కేంద్రాయికి వైయులిభాగమునకు తూర్పుభాగమునకు శత్రుల ఫిరంగియుద్ధము చాల తీవ్రముగ నుండెను.

కార్మిక సమస్యలు.

లండను, నవంబరు 29:—దొంతపు శాఖలకు సంబంధించిన కార్మిక సమస్యల పరిష్కారించు విమిత్తము యుద్ధమంత్రివర్గమువారిక సంఘము నేర్పించి. బాక్సును సర్ ఆక్టండు. గడ్డిను, సర్ బాక్సి అస్పిష్ట్యుత్తరాలూ సంఘ, సభ్యులగు నియమింపబడి.

బోర్లాను సమీపమున అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధము.

లండను, నవంబరు 29:—క్రిటీపు వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—బోర్లాను వనసమీపమున నేటి యుద్ధము తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. విజయవంతముగ నొక యరస్కందనము మొనరించి ముమునందలి పక్షయతులమున మేము కొంచెము ముందున కరిగితిని. ఏరియాను, హాలీయల సమీపమున జరిగిన దాడుల మేము తోమివైచితిమి. ఈ ప్రదేశమునకు, ఈ ప్రదేశమున కీకాన్యమునకు, తూర్పునకు శత్రువుల ఫిరంగియుద్ధము మహాతీవ్రముగ నున్నది.

విమానములు విశేషముగ బాంబులు వేయుట.

లండను, నవంబరు 29:—వైమానిక సమగమును గూర్చి అం దిటుల ప్రకటింపబడినది. బుధవారమునాడు మా విమానములు కోర్బాయి, కాలగ్న, మెనిస్, గూకాటు రెండు తేస్సేషనులమీద 180 టన్నుల బాంబులను వేసినది. అందు కొన్ని బాంబులు ఈ ప్రభు యుద్ధరంగమునందలి కొన్ని ప్రదేశములమీదను వేయబడినది. రాత్రి సమయమున కాలగ్న ప్రేషనుమీద 17 బాంబులు చాలబరువులని ప్రయోగింపబడినది.

శత్రువులు విశ్రాంతి నెరుగరు.

లండను, నవంబరు 30:—ప్రభావ కార్యాలయము నర్తకులను రైటు గారి విలేజును డిప్యూ వ్రాయుచున్నాడు. మనవారు క్రొత్తగా నాగ్రమించుకొనిన స్థలముల విశేషముగ బలపరచు కొనుచున్నాడు. శత్రువుల కిందుకయు విశ్రాంతి గలుగ నీయుట న్నాడు. కేంద్రాయిని గాపాడుకొను విమిత్తము శత్రుదేశములకు రుస్సెల్ల రంగుల పండియ, ఇబలి రంగులనుండియు గూడ తొందరతొందరగ పోయిన వని స్పష్టమగుచున్నది.

రహస్య

మాస్కీమల్లిపుల ప్రత్యేక సంధియత్నము

జర్మనీయుల నిరాకరణము

వెట్రాగ్రాడు, నవంబరు 24:—మాస్కీమల్లిపుల ప్రతినిధి కన్వను జర్మనీయుల మున్ముఖులైన మేయరు ప్రకటించెను. జర్మనీయులు కావేట్టిట్టుఎంటు సభతోడగాని సంధి రాయబారముల జరుపరట. ప్రస్తుతము రహస్యవారి యధీనమున వన్న స్థానములను వీడి వారు మాటు కిలామిట్టల్ల వెనుకకు వెళ్లి గాని జర్మనీయులు సంధి ప్రసంగమునకు జొరకొనరట.

తాత్కాలికపు సంధి నూచనము.

జర్మనీ సర్వసేనాధిపతి రాయబారము జరపుట.

లండను, నవంబరు 23:—నిన్నటిదినమున వెట్రాగ్రాడు నగరముననుండి యొక తంత్రవాత్తవచ్చెను. అన్నిరంగములయందును తాత్కాలికముగ సంధిని నెలకొల్పి తామంపిన రాయబారులు, జర్మనీ సర్వసేనాధిపతి యొద్దనుండి పురలివచ్చి రనియు, తమనూచనము నాతడెవరిని చెప్పిన తమరాయబారులు చెప్పినరనియు పైనికాకాదశముల కొనర్చినయొక యుత్తరపున క్రెలెంకో సేనాని వివరించెను గనుక రహస్యవైనికులు యుద్ధరంగమున కేత్రువులపై ఫిరంగులు మున్నగునవి కాల్చుచుండెను. ఉద్ధమపక్షముల రాయబారులను ఆదివారమునాడు సమావేశమగుదురు.

జర్మనీవారి రాయబారి.

రహస్యవారి యొద్దనున్న యుండు రంగమున రాయబారులు కేత్రువుల పంక్తియందు ప్రవేశించిరి. ఉత్తరపు సేనాధికారిని తన తరపున రాయబారిగ జర్మనీ సర్వసేనాధిపతి నియమించెనని, క్రెలెంకో గారి మిత్రుడొకడు తంత్రవాత్తనంపెను. ద్యుకోనిను సేనాని ప్రజాద్రోహియనియు, ఆతనిపక్షమునకు చెందిన యెట్టి యుద్ధోగిలైన అరెస్టుచేయవలసినదనియు క్రెలెంకో గారు ప్రకటించిరి.

జర్మనీ ప్రధానమంత్రి యభిప్రాయము.

లండను, నవంబరు 22:—తాత్కాలికపు సంధినిగూర్చి రహస్యవారినిచ్చిన నూచనముపట్ల ప్రధానమంత్రి యిట్లుపన్యసింది యుండెను:—రహస్యవారి నూచనములయందలి మూలములను విశ్వాసములయి యున్నవి. ఈ నూచనములపై జరుగు రాయబారముల కిచ్చునది ప్రతిబంధకములై యున్నవి. గనుక రహస్యవారి తరఫున వారు సంపూర్ణముగ నధికారముగల ప్రతినిధుల నంపించెంటేనే సంధిచర్చలు జరుప సాటింకములేదు. రహస్యవారి యత్నము లదిరకాలముననే స్ఫుటమగు నాకృతిదాల్చి సంధిని సమకూర్చును గాక!

23-న లేచిన వెట్రాగ్రాడు నుండి ట్రెయ్యుప్రతిక కిట్లు వర్తమానము వచ్చెను. గ్రేటు బ్రిటన్, రుమేనియా, ఇటలీ, జపాన్, ఫ్రాన్సు, స్విట్జర్లాండ్ వైనికప్రతినిధులు 23-న లేచిన జనరలు డుఖోనిను గారి కొక లేఖ సంపిరిన మాస్కో ప్రతికలు తెలుపుచున్నవి. అందు వారు రహస్యజేతము మిత్రమందలి వారితో సంధిచేసికొనినది గావున ప్రత్యేకముగ తాను తాత్కాలికసంధి నొనరించుకొనుటకు వీలు లేదనియు, అందు మూలమున మిత్రమందలి సంధికి భంగము కల్గించుచున్నందున మీద చాల చిత్కలు గలగలగల వనియు వ్రాసిరి.

రహస్య రాజ్యాంగసభ.

వివిధపక్షముల బలములు.

లండను నవంబరు 29:—రహస్యరాష్ట్రమున 194 మందలమున్నవి. వీటియందు 110 మందలములనుండి రాజ్యాంగసభకు నియోజనములు జరిగినవి ఈ నియోజనముల వలన మాస్కీమల్లిపు పక్షమునకు 220000 వోట్లు లభ్యమైనవి. కీడ్జులకు 180000 వోట్లును, సోవలు రికల్యావను పక్షమునకు 80000 వోట్లును లభ్యమైనవి.

సేనాధిపతికి నిర్బంధనివాసము.

లండను, నవంబరు 29:—ఇదివరలో వైర్యుల, ఉత్తర రంగముల సేనల కధిపతిగా నుండిన మెమిసాఫ్ సేనానికి నిర్బంధ నివాసము విధింపబడెను. వీటరుపాలు దుగ్ధమున నిరతు శిక్ష ననుభవించుచున్నాడు. మాస్కో-చుండల వైస్యాధిపతిగ నొకసాధారణపు పిపాయి నియమితు డయ్యెను.

మాస్కీమల్లిపు పక్షపు నాయకులు.

నిజముగ వేర్లు.

లండను నవంబరు 29:—లెన్నిన, ట్రాట్టికి గార్ల నిజముగ వేర్లు కడెబ్బయు, బ్రాన్సుటీను గార్ల నియమింపరలో ప్రకటించబడెను. మాస్కీమల్లిపు పక్షమునకు ప్రతిపక్షులగు వారల ప్రతికలనుబట్టి జనరలు క్రెలెంకో గారి నిజముగ వేరు ఏరాక ఆబ్రము అని రైటరు వార్తాస్థాన విలేఖరుడు తెలియజేయున్నాడు. ఈతడు జర్మనీయులకడకు పంపిన రాయబారులలో ముఖ్యుడగు నాతని నామధేయము, పిన్నగా. రహస్యజేతయల కిట్టి నామము లుండవు. ఈ నామములన్నియు అన్యజేతములు.

ప్రజలు చలించుకుంటుంటు.

లండను, నవంబరు 29:—వెట్రాగ్రాడు నగరమున నుండి ట్రెయ్యుప్రతిక కిట్లు తెలియవచ్చెను.—కెరికస్కి-గారు తప్ప తక్కిన తాత్కాలిక వారతనపు మంత్రులందరును అరెస్టుచేయబడిరి. నగరరక్షణపైస్యమంతయు బోరిలవిట్కుల చేరినది. దుకాణములు కట్టచేయబడినవి. కుపాకులు కాల్చబడినవి. పలువురు చనిపోయిరి. అయినను ప్రజలు మామూలుతీరున తమ కార్యములయందు చరించుచుండిరి. వీరలను జూచిన మరియొక విషయము సంభవించి పురోవ్విధి సుందుచున్నదని ఎవ్వరు ననుకొనరు.

ల్యుడెన్బర్గు సేనాని

లండను, నవంబరు 29:—జనరలు ల్యుడెన్బర్గుగారు రహస్యరంగమునకు కల్గలేదని బెర్లినుండి తంత్రవాత్తవచ్చెను.

టర్కీ

“కాలిఫ్” పూచాదా.

లండను, నవంబరు 29:—టర్కీ సుల్తానును, “కాలిఫ్” గ పరిగణించునాడదని యధారంభమున రహస్యవారు ఆంగ్లేయులకు తెలియబరచియున్నారు. గాని యీ విషయమును మహమ్మదీయులె పరిష్కరించుకొనకలసినదని యాంగ్లేయుల యభిప్రాయము. ఆంగ్లేయులెన్నడును తమ భావమును మార్చుకొనలేదని ప్రజాసభయందు రాబర్టు సెసిలుప్రభు వసెను.

ఈజిప్టు సహాయము.

కెయిరో, నవంబరు 28:—ఈజిప్టు యుద్ధమున సేమి సహాయ మొనరించినదియు వ్రాయుచు ట్రెయ్యుప్రతికా విలేఖరుడు, ఈజిప్టు జేతములెట్టి రాజకీయాంధోళనములను గావించలేదనియు, అత్యంత సౌఖ్యంభవములు ననుభవించు జేతములు త్రవ్వరాజధక్షిని కా త్రుమన్నా రనియు, యుద్ధారంభమునకు పూర్వము జేతము కందంతట జర్మను ఏకెంటు విశేషముగ నుండినను వారి రాజధక్షి యించుకయు చలించలేదనియు ప్రకటించుచున్నాడు. ఈజిప్టుయను అత్యంత స్నేహ భావము జూపుటవలన వారి పైస్యమునంతటిని ఇచ్చుచువచ్చిన రీతి నుపయోగించుట వీలుగ నుండెను. కూడాను సరిప్రాంతముల గాపాడుటకైన పైస్యములుండ బడలేదు.

కీ॥ కే॥ లయిన క్రిందటి సుల్తానుగారును ప్రధానమంత్రిగారును ఈజిప్టునందు వివిధవైనికదశములు మొనరించిన సహాయము నతిదత్తధికముగ గొనియాడెను.

ఇంక ఈజిప్టుచేసిన యధిక సహాయమునుగూర్చి చెప్పుచునతడు యధారంభమునుండి 4 కోట్లపానుల నదియుద్ధములములుగా నొసగినదియు, అందువిశేషధనము బ్రిటిషయుద్ధములమున కీయబడెననియు పలుకుచున్నాడు. వివిధ వారతనపు కాఖలుపైనికాధికారుల కవికసహాయము నొసరించినది. అందు పట్టికునర్చురెయిల్వే కాఖలనరించిన సహాయవరమింతము. బ్రిటిషు పైసకులలో డెబ్బులెగిరినవారును, జబ్బు పడినవారును వేలకొలదిగ ఈజిప్టు నుండుచుబడిరి. వారికన్నివిధముల వసతుల సేర్పరచుటకు జేతమంతటననేక కరణాలయములు కట్టబడినవి. అందుకొన్ని కేరలము ఈజిప్టువారి స్వంతధనముననే కట్టబడెను. వారొసగిన వివిధ విరాళములందు “రెడ్ కంట్టు సాపైటికి” ని “అవరుడె” నిధికిని ఈయబడినవి. “అవరుడె” నిధికి సుమారు 820, వేల పానులు కలూలయినవి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ముట్టుకులు తొలగగొట్టబడుట.

లండను, నవంబరు 30:—వెట్రాగ్రాడు పశ్చిమపుగ్జ్యన ట్రాంబావ్యతస్థానములపై నిటలివారు ముట్టుకుల నొనర్చిరనియు, అముట్టుకులు తొలగగొట్టబడిన వనియు జర్మనీయుల వాయువాత్త తెలియజేయుచున్నది.

జపాను

హార్బినులో కలవరము.

జపానీయులు జోక్యము కలగజేసికొనుట.

టోక్యో, నవంబరు 29:—హార్బిను నకాంతి నెలకొల్పిన నిమిత్తము జపానువారిక విన్న పోలీసు సిబ్బందిని బంపవచ్చును.

ఈజిప్టు

పేలెస్టీనుయుద్ధము.

లండను, నవంబరు 28:—రయిటరు వార్తాస్థాన ప్రతినిధితో సంభాషించు నవనరమున పేలెస్టీనును గూర్చి అంగ్లపైస్యమునం దున్న తోడ్కొగమున నన్న యొకవ్యక్తియిట్లునెను:—టాడియాకొండలపై ఫిరంగులు మున్నగువాటినివీసి కొని పోవుట చాలకష్టము. మరియొక మహాయుద్ధము జరుగకయే పేలెస్టీను నగరము మనశముకాదు. ఈ యుద్ధమునకుగాను పైస్యములన్నిటిని మరలనేక మొసర్చి, క్రొత్తపైస్యముల డెప్పించి ఫిరంగులు మున్నగువానిని రప్పించవలసియున్నది.

జర్మనీ

జర్మనీయుల టార్పిడోపడవ.

మందుగనికి తగుల్కొనుట.

లండను నవంబరు 29:—జీబ్రాల్టర్ నాకాదశమునకు చేరిన టార్పిడోపడవ మందుగనికి తగుల్కొని మునిగిపోయెను. నావికులలో నిరువురు మాత్రము రక్షింపబడిరని ఆమున్ బెన్దామునుండి తెలియవచ్చెను.

సర్ మైకేలు ఓడ్డరుగారి నియమిత కాలము నధికము చేయుట వారి పరిపాలనా కాలమువలననే యని సివిలుఅండు మిలిటరీ గెట్టుప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

చెన్నపురి రాష్ట్రావసర మహాసభ.

ప్రకటనము.

డికేంబరు నెల మూడవ వారమున చెన్నపురిలో నీరుకాసభను జరుపుటకు చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము వారు నిర్ణయించిరి. హిందూ సత్రికాధి పతి ఎస్. కస్తూరిరంగయ్యంగారు సన్మాన సంఘాధ్యక్షులుగను గా॥ మీరు అనవారీ ఖాను; రావు సాహెబు కలువల కన్నకు శ్రేష్ఠి; లాక్ష గోవిందదాసు; దివాను బహదరు ఎల్. పి. గోవిందరావునయ్యరు; దివాను బహదరు పి. కేశవ పిళ్ల; ఖానుబహదరు ఎం. పి. కుద్దసు బాదుషా సాహెబు; రికరెండు, జేలాజరగుగా ద్రుపాధ్యక్షులు గను, అబ్దులు హుస్సేను; వి. చక్రరయి నెట్టి; పి. గోపాల మీనను, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలయ్యరు; పి. ఎస్. గురుమూర్తి నాయుడు; రావుసాహెబు ఎం. పి. టి. మత్తయ్య నెట్టి; టి. వి. మత్తకృష్ణయ్యరు; పురాణం నాగభూషణం పంతులు, ఎస్. సత్యమూర్తిగార్లు కార్యదర్శులుగను పి. ఎస్. గోవిందరాజ మొదలయ్యరు; టి. ఎం. కృష్ణస్వామయ్యరుగార్లు కోకాధిపతులుగను కల్లికోటలో మోకోర్టు వకీలుగా నున్న క. పి. రామను మీనగుారు సభాధ్యక్షులుగను నియోజింపబడిరి. రాయపేటలో లాగు గోవిందదాసుగారి గోవిందవిలాసుభవమునందు 2000 మందికి సరిపడు పందిలి చేయబడును.

కాంగ్రెసు-లీగు సంస్కరణములపట్ల నీ రాష్ట్రీయవారి అంగీకారమును స్పష్టపరుచుటకే ఈ సభ ముఖ్యముగా జరుపబడును. జిల్లాలనుండియు చెన్నపురి నుండియు చాలయంది ప్రతినిధులు రాగలరు. చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు సంబంధించిన అన్ని సంఘములవారును వెంటనే సమావేశమై ప్రతినిధులను నియోజింప ప్రార్థితులు. శ్రాధినిము సరిగ ముందు తెలుపబడునని కార్యదర్శుల పక్షమున ఎస్. సత్యమూర్తిగారు మాట వ్రాసిరి.

కన్నడ రాష్ట్రోద్యమము.

మాతృభాషయందు విశ్వాసమును గౌరవమును మనకు గలగలకుండనిచో, ఎట్టి స్వపరిపాలనాపద్ధతులైనను, ఎంత దయతో ఎంత విశాల హృదయముతో మన కొనగలగదినను, మనలను నిలువైన స్వపరిపాలన గలకాతిగా జేయజాలవు. — గంధీయహిత్యుడు.

ఒక (గిన్నెనండి) పాట ప్రాగువారికంటే ఒక్క భాష మాట్లాడువారికే ఆత్మగర్వ, సంఘభావ ముండును. — ప్రాధేనరు మామ్యులలు.

ఒక్క భాష మాట్లాడుచుండు నొక్కొకకాటికి ఒక్కొక్క పరిపాలన ముండవలయు ననుట ప్రస్తుతమహాప్రయత్నముల ఆధిప్రాయము. ప్రాధేనరు సీలీగారి “ఇంగ్లండు విస్తరణ” మను గ్రంథమునండి భాషామాలమున జనించు జాతీయోత్తేజమే హిందూజాతీయ సక్రమజాతీయోత్తేజమునకు ముఖ్యతంత్రము—సర్ బి. భల్లరుగారి భారతీయ జీవనము, భారతీయ భావనము” అను గ్రంథమునండి.

(భారతీయ) ప్రజాభావము ఎంత యశయోక్తిగ జెప్పబడినను మేము దాని విలువ నెన్నటికి తగ్గింపము. — హర్షింజి ప్రభువుగారి 1917-వ సం॥ ఆగష్టునెల నాటి ప్రకటనము.

ప్రస్తుతము బెంగాలులో జేర్చబడిన హిందీ భాష మాట్లాడుచుండు భాగమునకు ప్రత్యేక పరిపాలనము మొసంగుట కను దాగుండు నని విశ్వసించుచున్నాము. ఆభాగము దా రిని గణకు అనుచుగా బంగాలీతో జేర్చబడి స్వాభివృద్ధి కనకాశములు లేకుండునట్లు చేయబడిరి. హర్షింజి ప్రభువుగారి 1917వ సం॥ ఆగష్టు మాసపు ప్రకటనము.

రాష్ట్రముల సేర్పజుచున్నప్పుడు జాతి, భాషల ననుగుండు రాష్ట్రములను విభజించి ప్రజలసంయోగభావము ప్రభుత్వమునకు సాహాయ్యకరముగ నుండునట్లు చేయుట చాల బాగుండియుండును. ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్రవిభాగము, అన్యవిధానునకుండి పిరుద్ధవలయుల మొసంగినది. —సర్ బి. భల్లరుగారు.

కన్నడ రాష్ట్రవిభాగసంబంధమున, మైసూరు, హైదరాబాదు, బొంబాయి రాష్ట్రములలోని సంస్థానములను మనము తీసివేయవలయును. తక్కిన కర్ణాటకలు బొంబాయి చెన్నపురి రాష్ట్రములందు నిజమింపుచున్నాము. ఈ రాష్ట్రములందే గాక రాష్ట్రములలోని జిల్లాలనుండును ఇతరభాషలు గల జనులతో జేర్చబడియున్నారు. బొంబాయి రాష్ట్రమును మహారాష్ట్రము కర్ణాటకలను వెనుకకు ద్రోసివైచిరి. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు ఆంధ్రులును, ద్రవిడులును, కర్ణాటకులను వెనుకకు నెట్టివైచిరి. రెండురాష్ట్రములలోను కర్ణాటకలు అన్ని విషయములందును ఇతర జాతులకంటే వెనుకబడియున్నాడు. వారివందటి నొకటిగా జేర్చి వారివందటి నేకప్రభుత్వమున జేర్చిన నే కర్ణాటకలు వృద్ధికిరాగలరు. ఆహ్వానితజాతి జాతీయజాతిని కర్ణాటకలు ప్రత్యేక రాష్ట్రముతోను ప్రత్యేక ప్రభుత్వముతోను, ప్రత్యేక రాజకీయభ, ప్రభుత్వ నిర్వాహక సభలతోను, ప్రత్యేకనిర్వహణలయము, ప్రత్యేకప్రెజ్డెంట్, ప్రత్యేకసాక్షాత్రయములు, ప్రత్యేకపురతలతోను ప్రత్యేకముగానుండి సర్వవిధముల సభివృద్ధి నొందుదు. వారిప్రత్యేక రాష్ట్రమున ఏకతరగలుగనిది ప్రస్తుతకర్ణాటకలపై ఎప్పటినుండీ యుండును. అననకూలమగు ప్రచారము దెట్టి మొక్కయైన జీవింపజాలదు. ఆ క్షుణ్ణ ప్రంటు గారు చెప్పినట్లు మనకు ప్రత్యేకత గలిగినచో “ఏక జాతి ఏకభాష ఏకసాంప్రదాయములు గలిగి అభివృద్ధి నొందుదును. శ్రీపురుషుల కందజీవిత కన్నడభాషలో, ప్రాథమిక విద్య నిర్బంధము చేయబడును. మన పరిశ్రమలు, మన వ్యాపారము మన వ్యవసాయము, అభివృద్ధికి జేబడును. విద్యయును కాస్త్రజ్ఞానమును మునుపటివలె గాక సంపూర్ణముగ లక్షణముక్తముగ నొసంగబడును. మనకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము లభించినాయని సంజేహించుట కొందఱు ప్రయోచించెదరు. ఒరిస్సా, బీహార్, చెన్నపురి రాష్ట్రములం దెందఱు ఓడ్రులు గలచో మన కంత జనసంఖ్య గలను. సింధీలకంటెను, గుజరాతీలకంటెను, మళయాళీలకంటెను మనమే అధికసంఖ్యాకులముగ నున్నాము. మన రాష్ట్ర విస్తీర్ణము 30 వేల చదరపు మైళ్లు. గుజరాతీ మళయాళీ రాష్ట్రములకంటె చాల పెద్దది. మనకు కార్యనిర్వాహక సభాయుక్తు డగు గవర్నరు లభించినాయనియు, అతనివలన గలగుకష్టమును మనము భరించగలమాయనియు కొందఱు అందురు. ఇకముందు మనజీవితమున వాస్తవముగ ప్రజానియత్తులగు కానకపద్ధతులై అధికముగ నుండి కార్యనిర్వాహక సభలకంటె ఎక్కువకత్తి అధికారములు గలిగియుండుదురు గనుక మనకు గవర్నరువును,

లెఫ్టినెంటు గవర్నరువును చీపు కమిషనరువును, ఎవరున్న నొక్కటే పూర్వస్థితులను దలచి మనము ఆస్వముగా దలంప గూడదు. పూర్వస్థితిగతులు లింకను నిలువజాలవు. నూతన పరిస్థితులను గూర్చి యోచించునప్పుడు పూర్వస్థితిగతులను దలచి కలవర మొందగూడదు. మనఅదృష్టవశమున కన్నడ దేశము అతిసారవంతమైనది. మన పన్నులవలన వచ్చు ఆదాయముతో మన మొక గవర్నరును భరింపగలము.

ప్రత్యేక కన్నడ రాష్ట్రము, కర్ణాటక ప్రత్యేకత అతిప్రాముఖ్యమగు విషయములు గ. న. క. కర్ణాటక మహా జనులందఱును, కర్ణాటక ప్రత్యేక లింగియును ఈ విషయమై ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొని ప్రజలందఱివిషయమున నేకాభిప్రాయముజేయుట కిప్పటినుండి ప్రారంభింపవలెను. ఈ విషయమై మనమాందోళనముచేయుటయం దాలస్యముచేయరాదు. ఈవిషయము కన్నడజనులకే ప్రత్యేకముగ సంబంధించింది గనుక కర్ణాటకేతరులు సహాయముచేయుదురని తలంపరాదు. ఒక ధార్యావస్థిడరు(కర్ణాటక.)

మహాత్మగంధీ.

గోజనీనాయకుగారి పాగడ్డ.

ప్రకటించబడుచున్న మహాత్మ గంధీగారి ఉపన్యాసములను పుస్తకమునకు ఉపోద్ఘాతము వ్రాయుచు గోజనీ సతి గారు గంధీగారినిగూర్చి యిట్లు వ్రాసిరి:—

పోయిన సంవత్సరము లక్ష్మీనగరమునందు లక్షలమంది ప్రజలు ఆత్మత్యాగముతో కరతాశ్చర్యముల జేయుచుండగా, గంధీ మహాత్ముడు నడచుచున్నప్పుడొక స్నేహితుడు నన్ను జూచి “వేదవాదై చింపిరి గుడ్డలతో నున్నను, వానియందలి గొప్పతనమును గ్రహించి వాని నెట్లు గౌరవించవలెనో లోకమునందన్నిదేశములలో హిందూజాతీయనే బాగుగా దెలియును” అని చెప్పెను. ఏలందలలోనో, పారిసులోనో మైలానులోనో, పెట్రోగ్రాదులోనో మహాధనములందు చింపిరి గుడ్డలతో నెయింటు (ఫ్రాన్సిస్) (అప్పిసి) మహాత్ముడు) నేడు గవర్నరు వోప్రజలతనంత ఉత్సాహముతోను, గౌరవముతోను దిలకింపరుగాని ఈమహాపురుషుడు గంధీ మహాత్ముడు తన ప్రాతగుడ్డలతోను, పాదరక్షలతోను పాదములతోను, చల్లనిమాపుతోడను, చక్రవర్తుల కైన లభింపజాలని ఇతరుల అభివందనముల నందుకొనుచును అవి తనకు కావని తెల్పు మెల్లని చిరునవ్వుతోడను కన్నుమసపుడు ప్రజలతనయెడ గవజలయ గౌరవమునకు మిలి యుండదు.

హిందూజాతీయనందు కాలపరిణామము ననుసరించి వివిధ పరిస్థితులు సంభవించుచున్నను, భారతీయుల ఆధ్యాత్మిక చింతనము, మహాత్ములయెడ అన్యాజ అనుంతర భక్తి ప్రేమలు ఎన్నిటికిని తరుగవు. ప్రస్తుతవిషయాత్మిక మగు లోకమున జనుగుమ్మట్లు ఒకని మహాత్ముని నెమ్మటకు వాని మరణానంతరమువరకు మనము వేచియుండ గూడదు.

ప్రజాసామాన్యముకొఱకు నిరంతర నేవచేసి మనకృతజ్ఞతకు పాత్రులైన గౌరవ బుద్ధ, చైతన్య, రామానుజ, రామకృష్ణ మున్నగు మహాత్ములయహాగుణములను గంధీమహాత్ముని యందును గని గొరవించు ప్రజలవివేచనమును పరిక్షించి మనమును గంధీమహాత్ముని గౌరవించదగును. గౌరవబుద్ధ, చైతన్య మున్నగువారలకుండిన మహాధ్యాత్మికకత్తి పమాణమంతయు గంధీమహాత్మునికి లేకపోవచ్చును. కాని అతనిస్వార్థత్యాగమునకును వైరాగ్యబుద్ధికిని ఫలమగు సమ్రేక్షనము నందును, విశాలహృదయమునందును గంధీ మహాత్ముడును వై మహాత్ములకుదీసిపోవువాడు కాడు.

గంధీమహాత్ముని కీయబడు పాగడ్డలన్నియు వ్యర్థములని తలచి ఓషికతో విమర్శింపక అతడు పిచ్చివాడనియు, అనందగృహలాపములు ప్రలాపించువాడనియు నమ్మువారును గొందఱు గలరు. కాని మూర్తిభవించిన సాత్వికనిరోధ మన దగు ఈమహాత్మునికి మహాకత్తియు, బంకమన్నునుండి వీరవర్త్యుల నుద్భవించ జేయగల వైశ్యభేద్యములును లేనియెవ్వరనగలరు? భరతవర్షమున జాతీయోద్యమమునకు, మూలకత్తియు, ఆత్మనిశ్వాసమును, స్వనివయజ్ఞానమును భరతలోకమునకు ప్రసాదించిన మూలమూర్తియు ఈ గంధీమహాత్ముడుగాడని ఎవ్వరనగలరు?

గంధీ మహాత్ముడు వాస్తవముగ గొప్పతన మేరియో అది ఎట్లుగలుగునో బాగుగా గ్రహించి కర్మయోగమే మహాయోగ మనియు సామాన్యప్రజాసేవకుండు విశ్వాసమును, ప్రేమమునే నిశ్చయముగ మహాత్మ్యవయము విశ్వసించెను (కర్ణాటక.)

న్యాయస్థాన వార్తలు.

బంగారు పాత్రల దొంగతనము.—ప్రెజ్డెంట్ నున్న ఇంగ్లీషు ప్రెజ్డెంట్ మోటారు కంపెనీలో నుండి సుమారు 125 రూ॥లు విలువగల బంగారు పాత్రలను అపహరించిన ఆదియూలము అనువానికి 1 సంవత్సరము కఠిన శిక్ష విధింపబడెను.

దగా అగ్గి:—బి. రోజరియో, బి. మునుస్వామినాయకుడు ఆనువారిద్దఱు ప్రెజ్డెంట్లలో అగ్గిలను వ్రాయువారుగా నుండిరి. లెఫ్టెంట్ కంపెనీలో గుమాస్తాగానున్న ఏ. దొరస్వామి మొదలియారు అనునతడు ఒకరిపై దావా చేయకలసియుండి ఒకదినమున సిటి సివిలుకోర్టునకు పోయెను. అచ్చట ప్రెజ్డెంట్లను మొదలియారుతో సంభాషించి తామే ప్రాంతులనొని వకీలును నియమించి దావాను దాఖలుచేయుచుమని చెప్పి సుమారు 28 రు. లను పుచ్చుకొనిరి. కాని వారు దావాను కోర్టులో దాఖలుచేయలేదు. సామ్యుకు వాడుకొని, దొరస్వామి మొదలియారు దగాకింద కేసుచేసెను. మేజిస్ట్రేటుగారు కేసును విచారణచేసి మొదటి ముద్రాయికి రిమాండుము కఠిన శిక్ష 50 రూ॥లు జూల్మానాయు / రెండవవానికి 100 రూ॥లు జూల్మానాయు విధించిరి.

కల్లికోట జామొరిసుగారి కళాశాల:—వైకళాశాలలోని 5వ ఫారము గది గోడలపైని బిసెంటుయ్యుగారి నామము నుమరికొన్ని వాక్యములను వ్రాసియుండుట ప్రెసిడెంట్ జేరి గారు చూచి క్లాసుకువిదచి ఆక్షాను విద్యార్థులలో నొక్కొక్కనికి 1 రూ॥ జూల్మానాను విధించిరి. ఆ మరుపటిదినమున కొంతమంది విద్యార్థులు జూల్మానాలను చెల్లించినప్పటికి వారు పాఠశాలకు రానీయబడలే దని తెలియుచున్నది. విద్యార్థులలో నొక్కొక్క విద్యార్థి మోజరు దినముల నుండి 1 మాసము మోజరు దినములు తీసివేయబడుననియు మనిషి 18 1 రూ॥ జూల్మానా విధింపబడుననియు జేరిగారు నుడిచిరి. విద్యార్థులందఱును కలసి వ్రాతలు వ్రాయబడిన గోడకు నున్ను వేయు ఖర్చును భరించిన యెవల వారికి విధింపబడిక శిక్ష రద్దు చేయబడునని ప్రెసిడెంటు గారునుడిచిరి. అందుకు విద్యార్థులు అంగీకరించిరిని ఒకరు వ్రాసిరి. (న్యాయవిద్య)

కాబోవు సామ్రాజ్యకానకభ దీప్తినగరమున క్రిబరె నెలలో సమావేశమగును.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

సం॥ 1874 ఫాపితము పౌడ్లాసేను, బొంబయి. నిలవ సామ్యు రిక్త కోట్లరూప్యములు. ఇంతవర కిచ్చివేసిది ర కోట్లరూప్యములు. ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను, ఎందోవమెంటు భీమాకన్న నురక్షితమగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారు నకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయేగాక, పాలిసీదారునికి అకాలమరణ మగునేని ఆతనికుటుంబమునకు శీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల సౌకర్యమగు మార్గము.

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts. Apply to:— The Superintendent of Agents ORIENTAL LIFE OFFICE C/o POST MASTER, BEZWADA. OR TO:— The Branch Secretary ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS, Post Box No. 9, Madras.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

Petrograd Secured Against Famine.

LAHORE, November 30.
LONDON, November 29th.—A Petrograd paper "Pravda" states that the city is secured against famine as lighters carrying cereals have entered the Niva. ("C. and M. Gazette cable.")

Maximalists Denounced as Usurpers.
Important Meeting in England.

LONDON, November 30.
Reuter learns that an important meeting has been held at the Russian Embassy in London, at which leading Russian diplomats and military and civil officials at present stationed in England unanimously passed a resolution strongly condemning the Maximalists, whom it denounced as a criminal faction of usurpers, and the assemblage pledged itself to resist as far as possible the treacherous forces seeking to destroy Russia.

Maximalist Leaders.
Their Real Names Disclosed.

LONDON, November 30.
It has been previously stated that the real names of M. Lenin and M. Trotsky, respectively, are Oederblum and Braunstein. Reuter's Petrograd correspondent now states that, according to the Anti-Maximalist Press, the real name of General Krylenko is Aaron Abram, while the name of the principal plenipotentiary sent by General Krylenko to negotiate the armistice is given as Schneura. All these names are non-Russian.

Maximalist Offer of
Separate Peace.
German Terms for Negotiations.

LONDON, November 30.
PETROGRAD.—The Mayor of Petrograd announces that the Germans have declined to receive a Maximalist deputation and have declared that they will only negotiate peace with the Constituent Assembly. The preliminary conditions of the Germans for entering into "pourparlers" include the withdrawal of the Russians one hundred kilometres from the positions they themselves are holding at present.

The Proposed Armistice.
German C-in-C. to Negotiate.
Russians Ordered to Cease Firing.

LONDON, November 30.
A telegram from Petrograd, dated 28th, says that General Krylenko, in an order to the Army and Navy, announces that envoys nominated by him have returned with the official answer of the German Commander-in-Chief consenting to enter into negotiations for an armistice on all fronts. General Krylenko orders the immediate cessation of shooting on the whole Russian front. The next meeting of plenipotentiaries on both sides is on Sunday.

The German Plenipotentiary.
General Krylenko's envoys entered the German lines on the front of the Russian Fifth Army. A companion of General Krylenko's telegraphs that the German Commander-in-Chief has deputed the Commander of the Northern Army as his plenipotentiary. The letter's answer was received on official Government paper. General Krylenko proclaims General Dakhonin the enemy of the people and orders the arrest of all his supporters, whatever their position or record.

German Chancellor's Views.

LONDON, November 30.
A German wireless message gives an extract from the Chancellor's speech relating to the Russian proposal of negotiations concerning a truce for general peace. He said: "I do not hesitate to declare that it is possible to recognise in the Russian proposals so far as they are at present known, debateable principles on which the opening of negotiations may be based. I am ready to enter upon them as soon as the Russian Government sends fully empowered representatives. I hope and wish these efforts will soon assume definite shape and bring peace."

Bolsheviks Supreme in Petrograd.
General & Officials Dismissed.

LONDON, November 30.
Reuter's Petrograd correspondent wires that only about half the Petrograd voters have polled in the elections for a Constitutional Assembly which close today. Undoubtedly, the overwhelming majority of the Petrograd garrison sides with the Bolsheviks. The latter have seized the Customs General Balueff, Commanding on the Western Front, has been superseded for refusing to negotiate an armistice. The Bolsheviks announce that they are in control of Tashkent after four days' fighting. M. Trotsky has dismissed without pensions two assistant Foreign Ministers and thirty officials for refusing to submit to Bolshevik authority.

People Indifferent to Disorder.

LONDON, November 30.
A "Times" message from Petrograd of yesterday's date says that nearly all the Provisional Government Ministers, except M. Kerensky, have been arrested. The Petrograd garrison has wholly joined the Bolsheviks. Shops have been closed, and shots fired, and several casualties have occurred, but people are going to business in the ordinary manner and none would imagine that another revolution had been in progress.

Constituent Assembly Elections.
The Voting.

LONDON, November 30.
Reuter's Petrograd correspondent wires that the elections to the Constituent Assembly, for 110 out of 194 districts of Petrograd, give the Maximalists 220,000 votes the Cadets 180,000 and the Social Revolutionaries, 80,000.

A General Interned
Private Soldier Appointed
Commander of Moscow Dist.

LONDON, November 30.
Reuter's Petrograd correspondent wires that General Clermisoff, formerly Commander on the South-western Front and also on the Northern Front, has been interned in the fortress of Peter-Paul. A private soldier has been appointed Military Commander of the Moscow District.

Great Britain

Lord Lansdowne Plays into the Hands
of Enemy.

Severe Press Criticism.

LONDON, November 30.
The lobby correspondent of the "Daily Mail" says that one of the considerations weighing with Lord Lansdowne was the threatened repudiation of the Russian National debt, whereby British financiers and investors would lose seriously. The "Times" lobby correspondent states that Lord Lansdowne's letter completely surprised his ex-colleagues, by whom it was read with the most profound regret. It is understood that Mr. Asquith had no previous knowledge of the letter and the Unionist rank and file is unanimously hostile to his ill-timed and unwise action. The "Times" in an editorial says: "Lord Lansdowne will be the most popular man in Central Europe next week. He submitted to us this letter on Wednesday and we refused to publish it because we believed it reflected no responsible phase of British opinion. We are confident it will be read in all the Allied countries with universal regret and reprobation. His action will not be misunderstood in this country, where he has long ceased to exercise influence on public affairs. No more unpropitious time could have been chosen to express his weak and illogical arguments for playing into the hands of the enemy."

Messrs. Buckmaster and Arthur Henderson suggest in the "Daily News" that steps should be taken to give expression to the mass of opinion that will range itself behind Lord Lansdowne.

A Petrograd despatch to the "Times" dated the 28th, says that the military representatives of Great Britain Rumania, Italy, Japan, France, and Serbia, according to the Moscow Press sent a note to General Dakhonin on the 23rd, protesting most vigorously against the violation of the treaty binding the Allies not to conclude an armistice separately and declaring such violation by Russia will have the most serious consequences.

Lord Lansdowne's letter is everywhere discussed, and all the evening papers reproduced it.

The "Westminster Gazette" generally endorses it, but points out that the spirit of the letter wholly conflicts with the doctrines of Prussian militarists whose appetites have been whetted by prospects of results from the collapse of Russia. Hence the journal is not oversanguine as to the effect of mere threats on Germany at least at present.

The "Star" regards the letter as a thunderbolt in the camp of what the paper describes as "Never enders" who browbeat every one who thinks about peace.

The "Evening Standard" thinks that Lord Lansdowne expresses the views of thoughtful men.

The "Pall Mall Gazette" says unless we defeat Germany in the field, the war must end in a German victory.

The "Evening News" says the letter will be read with great satisfaction in Germany. Its weak point is that it disregards the fact that Germany's word cannot be trusted.

The "Globe" says Lord Lansdowne's programme, which means to trust the Hohenzollerns, scarcely enhances his reputation for statesmanship or patriotism.

An Unfounded Rumour.

LONDON, November 30.
Reuter's lobby correspondent authoritatively learns that the rumour that Lord Lansdowne's letter was written with the Government's knowledge is entirely without foundation.

Sultan of Turkey's Title to the
Khalifate.

A Question for Moslems Alone to Decide.

LONDON, November 30.
In the House of Commons, Lord Robert Cecil stated that, since the war, Russia had communicated with Great Britain regarding the proposal that the Sultan of Turkey should no longer be recognised as Khalif. Britain had never departed from the attitude that the question of the Khalifate was one for Moslem opinion alone to decide. (Cheers).

The Indian Trade Bank.
Not a State-aided Institution.

LONDON, November 30.
In the House of Commons Sir John Rees drew attention to the establishment of a Trade Bank in India. Mr. Fisher said it had not been sanctioned by the Secretary of State as a State-aided institution.

TELEGRAMS.

Purchase of Tea Arrangements.

LONDON, November 30.
In the House of Commons Mr. Clynes stated that arrangements for the Government purchase of tea in India and Ceylon were not yet completed, but the scheme contemplated the purchase of approximately forty per cent. of the Indian and twenty-seven per cent. of the Ceylon crop. Contracts would extend from November 1st, 1917, to May 31st 1918, and the price would be based on the average price of tea in each garden during 1911, 1912 and 1913, subject to certain modifications to meet war conditions. Private importations for the United Kingdom would not be allowed, but private purchases for the Colonies and abroad would be permitted.

Settlement of Labour Questions.

A Committee Appointed.

LONDON, November 30.
The War Cabinet has appointed a committee, including Mr. Barnes, Sir Auckland Geddes, and Sir George Arkwith to deal with questions of wages and to co-ordinate a settlement of labour questions affecting Government Departments.

Pacifist Leaflets.

Government Regulations Modified.

LONDON, November 30.
The "Daily Telegraph" says: "There have been negotiations between the Government and liberal leaders on the subject of pacifist leaflets. It is understood that a compromise had been reached, whereby the identity of the printers and authors must be disclosed but the regulation that the leaflet must be submitted to the Press Censor is cancelled. The opposition to the regulation has been growing formidable and is not confined to the Liberals."

The Cotton Trouble.

Lack of Tonnage for Transport.

LONDON, November 30.
Replying to a deputation of Lancashire members of the House of Commons, Cotton Masters, and operatives, it is understood that Sir Albert Stanley gave an assurance that the spinners in the American section of the mills would be kept up on a basis of sixty per cent, and that he stated there was more cotton ready for shipment than could be shipped. The Government would avoid further restrictions if it could, but it could not give a pledge for the future. He emphasized that the transport of troops from America was a new factor in the shipping aspect of the question.

Offer to Weavers.

LONDON, November 30.
With reference to the cotton-weavers' application for an advance in wages (see November 15th) the Cotton-Spinners and Manufacturers' Association, to day, offered ten per cent. advance in December and a further five per cent in February. Operatives will consider these terms on Friday.

Escape of a Grand Duchess.
Now in England.

LONDON, November 30.
The "Morning Post" says that the Grand Duchess Tatiana has escaped by dressing as a man and cutting her hair short. She travelled by railway from Omsk to Moscow and Archangel whence she sailed for Bergen and Newcastle. She is now in England and will go shortly to New York to lecture on conditions in Russia.

Germany

German Torpedo Boat Mined.

LONDON, November 30.
A message from Amsterdam says: A German torpedo boat, belonging to the Zebrugge Flotilla, struck a mine, just outside Dutch territorial waters, and sank. Only two of the crew were saved.

A Report Contradicted.

LONDON, November 30.
A Berlin official message denies that General Ledendorff has gone to the Russian front.

Ex-King Constantine and Germany.

LAHORE, November 30.
LONDON, November 29th.—The Rome correspondent of the "Central News" agency says: It is learned in diplomatic circles that commander of a Greek division interned in Germany after obtaining orders from King Constantine permitted the Germans to make use of the division. ("C. and M. Gazette cable.")

Italy

Italian Attacks Fail.

LONDON, November 30.
A wireless German official communique says: Attacks on our mountain positions on Monte Tomba on the west bank of the Brenta have failed.

Fierce Italian Resistance.

LAHORE, November 30.
LONDON, November 29th.—The correspondent of the "Secolo" at the front says that the resistance of the Italians is surprising and maddening the enemy. Marshal Hindenburg is impressing the Italians regardless of age, sex or position for work on defences. ("C. and M. Gazette Cable.")

TELEGRAMS.

General

Egypt's Part in the war.

Wholehearted Effort and Support.

LONDON, November 30. CAIRO.—The correspondent of the "TIMES" dealing with Egypt's part in the war, emphasises the total absence of political agitation and the extreme loyalty of the people who are prosperous and contented and have not hearkened to the malicious promptings of enemy agents with whom the country was overrun at the outbreak of the war. The peaceful and friendly attitude of the Egyptians has enabled the Egyptian army to be used freely without even a leaving of white troops for policing the frontiers of the Sudan. The reconquest of Darfur was carried out almost entirely by means of Egyptian troops.

The correspondent pays a tribute to the wholehearted support of the late Sultan and the able and loyal assistance of the Prime Minister and the great assistance of the Egyptian Labour Corps and Egyptian Camel Transport. The former was employed equally successfully in France, Salonika, and Mesopotamia releasing a great many soldiers for the front line.

Regarding Egypt's financial support practically the entire surplus income of the country since the war estimated at about forty millions sterling, has been invested in war stock mostly British. Various Government departments have considerably assisted the military authorities. The Department of Public Works and State Railways have taken a great part in the construction of the defence of the canal, and all military lines have been laid and worked under the direction of Egyptian railways largely with Egyptian labour. Considerable sums of money have been advanced for these works. Finally Egypt has received thousands of British sick and wounded, and hospitals and convalescent homes have been opened all over the country, some at the expense of the Egyptians, who in every instance have generously contributed comforts. Two outstanding features of Egypt's charitable contribution to the war are the Red Crescent Societies gift of a train at the beginning of the war and an "Our Day" contribution of over £320,000 sterling, mostly by Egyptians.

Disturbance At Harbin

Probable Japanese Intervention.

LONDON, November 30. TOKIO.—Most probably Japan will send a small Ponce force to maintain order at Harbin.

Disease and Starvation in Austria.

LONDON, November 30. LAHORE, November 30. The Zurich correspondent of the "Tribune" says that grave troubles have occurred in Vienna and that starvation and disease are rife throughout Austria. The newspaper "Die Zeit" is now openly hostile to Germany's policy of annexations and accuses Hingeburg of being out of touch with the real situation. ("C. and M. Gazette" Cable)

France

Inter-allied Conference.

The Way to a Real Peace.

LONDON, November 30. PARIS.—M. Clemenceau, addressing the Inter-Allied Conference, declared that the Allies must win on the battlefield the right to real peace for humanity. Hence all were agreed upon the sacrifices demanded by the Allied Command, which no intrigue or weakness could ever shake. We must translate our high passions into acts, and let our motto be, "Let us work".

The Conference afterwards divided into sections representing Finance, Imports, Transports, Armament, Munitions, Aviation, Food Supply, and Blockade.

General Cadorna in Paris.

LONDON, November 30th.—General Cadorna has arrived in Paris.

Western Front

Reciprocal Cannonading Near Bourlon Wood.

British Line Advanced.

LONDON, November 30. A British communique says:—There was considerable reciprocal cannonading this morning in the neighbourhood of Bourlon Wood. A successful local operation slightly advanced our line westward of the Wood. We repulsed raids in the neighbourhood of Avion and Hollabeke. Enemy artillery was more active in this sector, also eastward and north-eastward of Ypres.

Aeroplanes Busy Bombing.

With regard to aviation, the communique says:—Our aeroplanes on Wednesday dropped 130 bombs on Courtrai, Roulers, Menin, and Ieper railway stations and other targets in the Ypres battle area. Seventeen heavy bombs were dropped during the night on Roulers station.

Sir Douglas Haig's communique this afternoon says:—We drove off raiders yesterday evening near Gavrelle. The enemy artillery has been active southwest and west of Cambrai and east of Ypres.

No Rest for the Enemy.

Troops Hurried from Other Fronts.

LONDON, November 30. Reuter's correspondent at headquarters wires that we are improving the strength of our new gains, giving the enemy no rest. There is evidence that enemy

troops have been hurried from Russia and even from Italy to try and restore the situation around Cambrai. The weather continues favourable and troops and transport are able to move fairly easily.

Lull in Fighting.

Cambrai Shelled by British.

LONDON, November 30. A wireless German official communique says:—There is a lull in the fighting southwest of Cambrai. The English have shelled Cambrai.

Intense Artillery Action.

LONDON, November 30. A French communique says:—There was reciprocal cannonading on the whole front. It was especially intense in some sectors.

Palestine Front

Palestine Campaign.

The Advance on Jerusalem.

LONDON, November 28. In an interview with Reuter's representative, a high British military authority, referring to Palestine, said that the hills of Judea were difficult country for the transport of guns, and probably Jerusalem would not fall without another battle, for which we should have to get the army together and get up fresh troops, guns, and supplies.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

The next meeting of the Imperial Legislative Council will be held at Delhi in February. Regulations to amend the Arakan Hills Civil Justice Regulation, 1874 and Chin Hills Regulations, 1896, have been published in the current issue of the Gazette of India.

Calcutta

CALCUTTA, November 30. The Dacca Special Tribunal delivered judgment to-day in the case of Prafulla Ranjan Roy and Satish Chandra Sinha, who, while detected at Dacca Railway station with the loot of a decoity attempted to shoot at Jogendra Chandra Gupta, Sub-Inspector, C. I. D., with a revolver. All Commissioners found Prafulla guilty under sections 307 and 412 I. P. C., and sentenced him to 12 years rigorous imprisonment and the majority found Satish guilty under Section 412 I. P. C., and sentenced him to five years rigorous imprisonment.

"Our Day" Subscriptions.

CALCUTTA, November 30. The first "Our Day" subscription list of the Bengal Branch totals Rs. 1,11,495 and the supplementary list Rs. 65,840. This does not include one lakh and a quarter of conditional subscriptions. Total is Rs. 1,77,335.

Dr. J. C. Bose's Institute Opened.

Sir Jagadish Chandra's Great Speech.

CALCUTTA, November 30. A large number of educated Indians including Judges, Lawyers, professors and teachers assembled this evening to witness the opening ceremony of Dr. J. C. Bose's Research Institute. The proceedings were in Bengali. After the recital of invocation stotras in Sanskrit Dr. Bose blessed his students. In the course of his speech Sir J. C. Bose said that he dedicated the institute not merely as a laboratory but as a temple erected as a memorial for the establishment of that truth for which faith was needed. He continued:—Thirty-two years ago I chose teaching of science as a vocation. It was held that by its very peculiar constitution Indian mind would always turn away from the study of nature to metaphysical speculations. Even had the capacity for inquiry and accurate observation been assumed present there were no opportunities for their employment, there were no well equipped laboratories nor skilled mechanicians. Twenty-three years ago some of the most difficult problems connected with electric wave found their solution in my laboratory and received high appreciation from Lord Kelvin Lord Balcraig and others. The Royal Society honoured me by publishing my discoveries and offering appropriation from special parliamentary grant for five years. After this progress was uninterrupted. Then there came a sudden unexpected change in the pursuit of investigations. It was unconsciously led into the broad region of physics and physiology and I was amazed to find the boundary line vanishing between realms of living and non-living. My results greatly exasperated the orthodox physiologists. No conditions could have been more desperately hopeless than those which confronted me for the next twelve years. The long persisting gloom was suddenly lifted. My scientific deputation in 1914 from the Government of India gave me an opportunity of giving demonstrations of my discoveries before the leading scientific societies of the world. These led to acceptance of my theories and results and recognition of the importance of Indian contribution to the advancement of the world's science. The work already carried out in my laboratory on the response of matter and plant life have opened out very extended regions of inquiry in physics, physiology, medicine, agriculture and psychology but high success is not to be obtained without corresponding experimental exactitude. Hence instruments and apparatus designed here which stand before you in

our entrance hall. The advance of science is the principal object of this institute and also the diffusion of knowledge. We are here in the lecture room in adding this feature on a scale hitherto unprecedented in the research Institute I have sought permanently to associate the advancement of knowledge with the widest possible civic and public diffusion of it, and this without any academic limitation henceforth to all races and in all languages to men and women alike. Lectures will announce to an audience of some fifteen hundred people new discoveries made here which will be demonstrated for the first time before the public. Through the transactions of the institute, these Indian contributions will reach the world. No parents will ever be taken. The spirit of our national culture demands we should be free from desecration of utilising knowledge for personal gain. Besides regular staff there will be a selected number of scholars who would devote their whole life to research. It is my further wish that as far as the limited accommodation permit the institute should be available to workers from all countries. In this I am attempting to carry out the traditions of my country which so far back as 25 centuries ago welcomed scholars from different parts of the world at Nalanda and Taxila. The outlook is that endless realisation cannot be through one life or one fortune. The possibility of fuller expansion will depend on very large endowments. The Government have most generously intimated their desire to sanction grants towards placing the institute on a permanent basis, the extent of which will be proportionate to public interest in this national undertaking. The first donations have come from two of the merchant princes of Bombay to whom I had been personally unknown.

Bombay

A Successful Appeal.

BOMBAY, November 30. The case of Mr. P. C. Bure, formerly, Messrs. Ascock Ashdown & Co., who was fined by the Acting Fourth Presidency Magistrate Rs. 7 for having assaulted a man in the employment of the Company came up for hearing at the High Court for revision before Justices Heaton and Shah who, in acquitting the accused, remarked that the record of the case did not show whether or not more force was used than was necessary. The accused was therefore given the benefit of the doubt.

Bombay Indian Food and Products Exhibition.

BOMBAY, November 30. The extent of the success which the Bombay Indian Food and Products Exhibition and Fancy Fete has achieved is illustrated by the fact that in the first four days gate money amounting to Rs. 78,000, exclusive of takings at side shows, has been realised.

The Indian Industrial Commission.

BOMBAY, November 30. Two witnesses were examined by Indian Industrial Commission to-day. Mr. Byres of the firm of Messrs. E. Byres and Co., Surgical Instrument and Equipment makers, Contractors, to Medical Stores Department, said that the Indian skilled labour was deteriorating. He thought legislation was necessary for the proper control of labour. Witness was strongly of opinion that the monopoly of Government supply should be enjoyed by a particular firm turning out high class work. Mr. R. R. Ewbank, I. C. S., Registrar, Co-operative Societies, Bombay Presidency, next examined said that the weaving class of this presidency suffered from general illiteracy, drinking habits and indebtedness to Mussalman merchants who advanced them yarn. Witness also advocated the industrial survey of villages and the appointment of a separate Director of Village Industries acquainted with local vernaculars. Witness thought that the interests of hand and power looms were antagonistic. The Registrar of Co-operative Societies should co-operate with the Director of Village Industries.

The New Governor of Goa.

BOMBAY, November 30. H. E. Senhor Freitas Ribeiro, the new Governor-General of Portuguese India who left Bombay last week was accorded a most enthusiastic reception on his arrival at Goa. The Governor-General took charge of Government on Saturday.

(UN-CORRECTED.)

BOMBAY, November 30. The first convention of the Bombay Presidency Students Federation was held last evening under the presidency of Mr. George Arundale. There was a large number of students present.

At the next meeting of the Bombay Legislative Council commencing on Monday Mr. V. J. Patel will move that a Committee be appointed for formulating proposals for the purpose of preventing professional beggary and stopping minor boys and girls from being trained as beggars and mendicants.

Opinion is held among respectable business men in Bombay that fixing of a maximum price by the Government for domestic and foreign cloth will avert a great hardship to the poor in India and check unhealthy speculations in the bazar.

United Provinces

ALLAHABAD, November 30. An interesting case has just been decided at Simla by the Senior Sub Judge, Simla. Mr. G. P. C. Holmes, an open air preacher, sued the Secretary of State Deputy Commissioner of Simla, Dr. Kinross, Archbishop of Simla and Colonel James, I. M. S., for damages for unlawful and unjustifiable incarceration for three and half months in the Ripon Hospital and the Lunatic Asylum, Bhawahipur, Calcutta. Judge dismissed the suit and decided all in favour of the defendants. The plaintiff conducted his own case and intimated that he would appeal.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిముందు.</p> <p>కరోలా.</p> <p>వానలేదు, ఏటచిలేదు, వర్షములేదు, పులితేపురాదు, భేములుగావు, దినుము కాలిగి కాల ప్రవృత్తి నునాయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>1 పాను, 1 పాను నీనాలు నీనా 1-కి వెల రు. 2-0-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ జరు గారి లీవరు టానిక్.</p> <p>వైద్యమునకు మంచిముందు, రోగులకు సంధించు తల గావించు. అజీర్తికి, చెడిన క్షయము గలుగు శాధకును, అలవలకును, అకలిబాధకును, వికాసదీహితకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విను గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>నీనా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి పను నెంట్లుకలను తక్షణమే మినమించులాగు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ఫ లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సామ్యముకై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
--	--	--

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

దబ్బియు, ఇ. సిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.

మంచిముందు గోరునప్పుడు యీప్రతిక పేరునుదాహరించ గోరెదము

368

కౌఠిడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అకలికృష్ణ రక్తముకలన జనించు బాధ్యములకు కీరీటుముకలది మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండములను అధిగ, ప్రాతసోపులను అన్ని విధములకలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కక్షకుభ్ర కారిణి (28)

ఇది శిశువర్షపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరీటుముకలది పోగొట్టును, మలబద్ధమును కార్యములను పోగొట్టి రక్తమును పుష్కలమును చేరచేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 టాన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

(పోర్ట్) డా॥ పి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2, BOMBAY.

వికభాషాలిపి ప్రశంస అంధ్ర చర్యకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది పాఠశాలలో అప్పారాయ విరచితము. ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే

వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము. (ముంబైకి) వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, 7 తంబుకేట్టి వీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డేక్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సామ్యముక." **Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."**

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నుచుయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు వచ్చువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ ఏంజిల్లు:—డి సాల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,
తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389 **మదరాసు**

(వై కామ్యూనికేషన్ గోరునప్పుడు ఈప్రతిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

అమృతాంజనము

అన్ని వ్యాధుల క్షోభకము
చక్కని డబ్బీతో సహా నీనా 1-కి వెల 0-8-0.

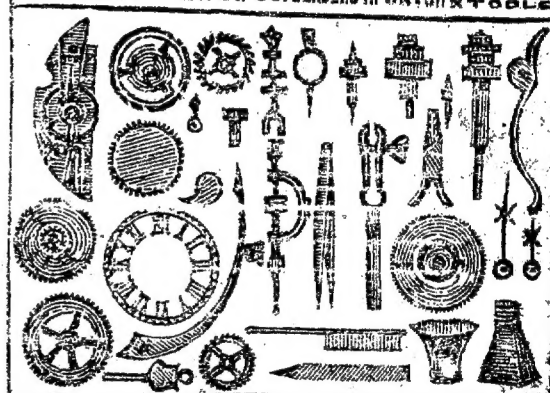

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుచోట్ల పొగొట్టును. మువాసనగలిగి యుండును. వ్రతీయింతుకుండుదోనది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము, డిల్లీ, బొంబాయి, అంధ్ర ప్రదేశ్, మదరాసు.

కళిటలాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS

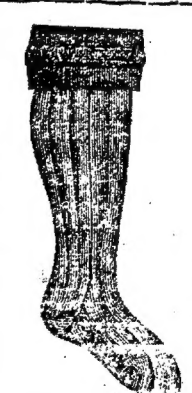
TOHFAFROSH WATCH & Co,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.
(821) ఉత్తరములు అంధ్రప్రదేశ్ వారు వాడుచును

Encourage Swadeshi Industries
BY
Buying Swadeshi Goods

ANDHRA KNITTING FACTORY,

230, CHINA BAZAAR ST. MADRAS.

Socks and Stockings in different colours and sizes can be had at moderate rates. Trial orders Solicited.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు.

దీనియందు సంచితమైన తుల్యములగు వర్ణపుటా చేరియున్నది. చెల్లిసంబంధముగు పుండ్లు, దురద, గడ్డి, పొడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులను అత్యశీఘ్రముగా బాగుచేయును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, వాణిమును యిచ్చును. అన్ని చోట్లను క్రయమునకు దొరకును. (ప్రతిబిల్లపై చూ హనుమాన్ గుర్తు క్షాత్రాక్షర గమనింపును. (751)

రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.

